

نقدی بر فعالیت‌های فراقانونی وزارت نیرو
در مورد آب‌های زیرزمینی

دروغ بزرگ

سورتر هوشمند پسته

طراحی اختصاصی برای محصول پسته

● وام ۹ درصد دانش بنیان

● بهترین قیمت دستگاه به نسبت تناژ خروجی

● پشتیبانی سریع دستگاه توسط تیم فنی

● سورتینگ بر اساس هوش مصنوعی

● خدمات پس از فروش ویژه

● طراحی و ساخت کاملاً ایرانی

● گارانتی ۱۸ ماهه بدون قید و شرط

دو تن بر ساعت

۵۰۰ کیلوگرم بر ساعت

۱ تن بر ساعت

۱/۵ تن بر ساعت

انواع دسته‌های قابل سورت:

دهان بست زرد لک

خندان کجو گو

ضایعات (اشیای غیر پسته)

iSorter

تهران - کارگر شمالی - پارک علم و فناوری - ساختمان شماره ۲

تماس ۰۲۱-۸۸۲۲۰۵۶۰ واتساپ ۰۹۹۱۰۶۷۰۷۶۲

Sirjan Bonyad
Agricultural CO.

www.pistachio-tooka.ir

*The superior producer of pistachio in Iran
& the middle East*

شرکت کشاورزی سیرجان بنیاد

آدرس: کرمان-سیرجان-بلوار سید جمال الدین اسدآبادی صندوق پستی شماره ۴۶۱

تلفن: ۰۳۴)۴۲۳۰۱۱۸۳/۴۲۳۰۵۴۳۰

فاکس: ۰۳۴)۴۲۳۰۵۲۴۳

...empowers to grow more.

ترینوکس بور

مرغوب با سُر

تهران، بلوار ارتش، شماره ۷۷
@beniznahadeh_iranian
☎ ۰۲۱-۷۴۴۹۷

Beniz
بنیز ناهده ایرانی

آریاشیمی

کلسیم آریا

قابل اختلاط با کلرپیریفوس آریا

اختلاط این کود کلسیمی با کلرپیریفوس آریا در آزمایشگاه های شرکت انجام و قابلیت اختلاط آن تضمین می شود

**حذف هزینه های سنگین محلول پاشی جداگانه
کودهای کلسیمی با کلسیم آریا شیمی**

سال هفتم

شماره ۶۹

خرداد ۱۴۰۱

صاحب امتیاز: انجمن پسته ایران

مدیرمسئول: حجت حسنی سعدی

سردبیر: ابوالفضل زارع نظری

هیئت تحریریه: سحر نخعی، حجت حسنی سعدی، مریم حسنی سعدی، اعظم مرتضی پور.

سفارش آگهی ها: فاطمه السادات حسینی صفت، مرضیه کلانتری، اعظم مرتضی پور

چاپ: انجم شعاع

نشانی: کرمان/بلوار جمهوری اسلامی / خیابان شهید لاری نجفی (۲۰ متری نادر)

کوچه شماره ۲ / پلاک ۱۲ / کدپستی: ۷۶۱۹۶۴۳۱۴۹

تلفن: ۳۲۴۷۵۷۴۹ - ۰۳۴ / نمابر: ۳۲۴۷۸۵۵۳ - ۰۳۴

www.iranpistachio.org

info@iranpistachio.org

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد.

استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

انجمن

۸ میزگرد پسته در شورای جهانی خشکبار

۹ صنعت پسته اسپانیا، میزبان اعضای انجمن پسته ایران

۱۱ رهاورد سفر

پرونده تور اسپانیا

۱۴ مختصات اقتصادی اسپانیا

۱۶ طای سبز در اسپانیا

۱۸ اسپانیای تازه وارد اما پرشتاب

۱۲ نکته از پسته اسپانیا

باغبانی

۲۴ راهکارهای کاهش خسارت ناشی از تنش های محیطی ...

پرونده اجلاس جهانی خشکبار (INC)

۲۷ گزارش پسته ایران

۲۹ پسته آمریکا! از افزایش مصرف تانگرانی های کم آبی

۳۱ پسته ترکیه: امیدواری برای افزایش مصرف جهانی پسته

۳۲ روند رو به رشد تولید پسته اسپانیا

۳۳ هندوستان: بازاری در حال رشد برای پسته

۳۵ تخمین تولید جهانی پسته

۳۶ دغدغه ها: پرسش ها و پاسخ ها

۳۸ تخمین تولید جهانی مغزجات درختی

بازرگانی

۳۹ افت شدید صادرات پسته ایران در اردیبهشت

۴۰ پیش بینی تولید ۴۷ هزار تنی پسته آمریکا

آب

۴۲ اما و اگرهای طرح سازگاری با کم آبی

۴۸ دروغ بزرگ

اولین کسی که پسته را به منطقه
مادرید آورد، خوزه لوئیس اوکانیا
بود که اکنون ۸۴ سال سن دارد.
در سال ۲۰۰۱، او تصمیم گرفت ۲٫۵
هکتار در شهری واقع در جنوب
شرقی منطقه بکارد

برنامه‌هایی که در مورد طرح احیاء
و تعادل بخشی در برنامه‌های
سازگاری درج شده اجرای هم‌زمان
چند اقدام است؛ یکی اصلاح
و تعدیل و یکی نصب کنتور
هوشمند حجمی است. این دو اگر با
هم اتفاق بیافتند حتماً منجر به صرفه
جویی می‌شود

صفحه ۱۸

تا سال ۲۰۱۵ حدود ۲ هزار هکتار
باغ پسته در اسپانیا کاشته شده
بود. این سطح در سال ۲۰۱۸
به حدود ۵ هزار هکتار رسید و
انتهای سال ۲۰۲۱ حدود ۵ هزار
هکتار باغ پسته ثبت شده داشتند
که با سطح غیرثبت شده به حدود
۶ هزار هکتار می‌رسد

صفحه ۲۴

با توجه به وقوع پدیده
سرمازدگی و خسارت سنگین
ناشی از این تنش محیطی به
محصول پسته در سال‌های اخیر،
هزینه‌های مقابله با سرمازدگی
هم مانند هزینه کوددهی و یا
برداشت باید در هزینه‌های جاری
باغ لحاظ گردد

صفحه ۲۷

بیشترین حجم صادرات مجموع ایران
و آمریکا در سال محصولی ۱۳۹۹/۱۴۰۰
اتفاق افتاده که نزدیک به ۴۶۴ هزار
تن است. در آن سال مصرف داخل پسته
آمریکایی ۱۱۲ هزار تن اعلام شد و مصرف
پسته در داخل ایران حدود ۳۰ هزار
تن تخمین زده شد. این یعنی در سال
محصولی ۱۳۹۹/۱۴۰۰، نزدیک به ۶۰۶
هزار تن پسته در دنیا مصرف شده است

با حضور نمایندگان کشورهای
فعال در زمینه پسته برگزار شد

میزگرد پسته

در شورای جهانی خشکبار

سحر نخعی
مسئول روابط بین الملل

و خشکبار، امسال از تاریخ ۲۱ تا ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۱ در اقامتگاه مدینه جمیرای شهر دوی در امارات متحده عربی در حالی برگزار شد که بیش از ۱۱۰۰ نفر از فعالین صنعت مغزجات و خشکبار از ۶۴ کشور جهان گرد هم آمدند. در این نشست جهانی راجع به مهم ترین اخبار صنعت، توسعه بازار، جدیدترین تحقیقات علمی و فرصت ها و چالش های حال حاضر صنعت آجیل و خشکبار بحث و گفتگو شد. طی سه روز برگزاری این اجلاس، آخرین آمار و اطلاعات در مورد تولید و تجارت انواع مغزجات و خشکبار در قالب میزگردهای تخصصی ارائه شدند. همچنین، با اختصاص یک محل نمایشگاهی به شرکت های علاقه مند، این امکان فراهم شده بود تا غرفه داران بتوانند محصولات و خدمات خود را برای شرکت کنندگان به نمایش بگذارند. در بخش بازرگانی این شماره از نشریه دنیای پسته مباحث مطرح شده در میزگرد پسته به صورت کامل آورده شده است.

میزگرد پسته با برگزاری اجلاس جهانی خشکبار در مرکز کنفرانس اقامتگاه مدینه جمیرای شهر دوی در تاریخ ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱ تشکیل شد. در این نشست، مایکل هومان از شرکت بادام و پسته واندر فول آمریکا مدیریت اجرای میزگرد پسته را برعهده داشت و بهروز آگاه، عضو هیئت امنای انجمن نماینده پسته ایران بود. سایر اعضای حاضر در میزگرد، کارلوس سوارز از اسپانیا، سرکان گرگولو از ترکیه و گونجان جین از کشور هندوستان بودند. در نشست تخصصی پسته، جداول و نمودارهای آماری مربوط به تولید جهانی و وضعیت عرضه و تقاضای پسته، پیش بینی آینده تولید پسته، روندهای مربوط به تقاضای پسته توسط هر کدام از پنبلیست ها ارائه و بررسی شدند. زمان پایانی این میزگرد به پرسش و پاسخ اختصاص پیدا کرد. شایان ذکر است، سی و نهمین اجلاس سالانه شورای جهانی مغزجات

حاضران در میزگرد پسته

- مایکل هومان از شرکت بادام و پسته واندر فول آمریکا
- بهروز آگاه، عضو هیئت امنای انجمن
- کارلوس سوارز از اسپانیا
- سرکان گرگولو از ترکیه
- گونجان جین از کشور هندوستان

۶۴
کشور

کشورهای حاضر در اجلاس سالانه
شورای جهانی پسته

۱,۱۰۰
نفر

فعالان صنعت مغزجات و خشکبار حاضر
در اجلاس سالانه شورای جهانی پسته

تور اسپانیای
انجمن پسته ایران برگزار شد

صنعت پسته اسپانیا، میزبان اعضای انجمن پسته ایران

دبیرخانه انجمن پسته ایران

تور بازدید از صنعت پسته اسپانیا طبق برنامه ریزی دبیرخانه انجمن پسته ایران از ۱۴ تا ۲۱ اردیبهشت ماه سال جاری برگزار شد. در این بازدید تخصصی تعداد ۲۸ نفر از اعضای انجمن حضور داشتند. حسین رضایی دبیرکل و محمدعلی انجم شاع رئیس کمیته باغبانی انجمن، شرکت کنندگان در این تور را همراهی کردند.

روز سوم، گلخانه سوایمه (ZUAIME)، در شهر کانیل مورد توجه شرکت‌کنندگان در تور انجمن پسته ایران قرار گرفت و همچنین اعضا از جاذبه‌های فرهنگی شهر گرانادا بازدید کردند.

روز دوم به بازدید از باغات پسته تحت سیستم آبیاری شرکت آزود در شهر بازا اختصاص یافت.

در روز اول برگزاری تور از کارخانه آزود (AZUD)، بزرگ‌ترین واحد تولید کننده تجهیزات آبیاری تحت فشار روستی و زیرسطحی در مورسیا و گلخانه آل‌مریپلنت (ALMERIPLANT)، تأمین‌کننده حدود ۶۰ درصد از نهال بادام و ۲۵ درصد از نهال پسته اسپانیا در شهر آل‌مریا بازدید شد.

گلخانه سوایمه

روز سوم

روز ششم

شرکت دومو

بازدید از باغات پسته

روز دوم

روز پنجم

فرآوری نوئوس کولتیوس

کارخانه آزود

روز اول

روز چهارم

فرآوری دل‌وایه

در روز ششم سفر به اسپانیا، شرکت پسته دومو (DOMOPISTACHO) در شهر ویلاکانیاس میزبان اعضای تور بود. و نهایتاً در روز پایانی، اعضای انجمن پسته ایران از جاذبه‌های توریستی شهر مادرید دیدن کردند.

روز چهارم این تور تخصصی به بررسی شرکت فرآوری پسته دل‌وایه (PISTACHOS DEL VALLE) در شهر والدیناس و همچنین مشاهده جاذبه‌های فرهنگی شهر قدیمی تولدو گذشت.

وضعیت اجرا و دستاوردهای تور اسپانیا در گفت‌وگو با تعدادی از شرکت‌کنندگان؛

رهاورد سفر

اعظم مرتضی پور

دبیر کمیته باغبانی

پس از برگزاری تور اسپانیا برای دانستن نظر اعضای شرکت‌کننده در دو مورد «کیفیت اجرائیات برگزاری» و «آنچه که از دید آنها در صنعت پسته اسپانیا بیشتر خودنمایی می‌کرده است» به سراغ تعدادی از ایشان رفتیم. در ادامه نتیجه این نظرسنجی آمده است.

مجید هاشمی؛

مشارکت افراد و کم‌کردن حاشیه و تشریفات

نحوه برگزاری تور بسیار عالی بود نه صرفاً از بابت تشریفات، بلکه روابط بین افراد به نحوی بود که لحظه لحظه احساس صمیمیت بیشتر می‌شد، شاید مشارکت افراد و کم‌کردن حاشیه و تشریفات این مهم را ایجاد کرده بود. موارد مربوط به هماهنگی‌ها در ایران و اسپانیا عالی بود. آنچه برای من در این تور جلب توجه می‌کرد این است که در مورد مغز و فرآوری پسته خشک کارهای بسیار دقیقی انجام داده‌اند و همچنین بهره‌گیری از تکنولوژی و مساعد بودن شرایط باغداری پسته به نحوی است که باغدار دغدغه‌ای در تولید پسته ندارد.

محمدابراهیم تدین؛

برنامه فشرده، اما عالی

بسیار عالی بود؛ فقط برنامه‌ها کمی فشرده بودند. در صنعت پسته اسپانیا اینکه درخت در گلخانه چندسال می‌ماند و بعد از پیوند به زمین منتقل می‌شود برای من بسیار جالب بود.

مظفر محمدی؛

پیشنهاد برگزاری هرساله تور

کیفیت اجرای تور به لحاظ زمان‌بندی برنامه‌ها و بازدیدهای تخصصی و هم از نظر برنامه‌های تفریحی و ارائه خدمات دیگر نظیر راهنماهای تور در سطح بسیار مناسبی قرار داشت. نظر به اینکه برگزاری این دست از تورها برای افزایش اطلاعات فعالان حوزه کشاورزی بسیار مفید است، پیشنهاد می‌کنم این

تور هر ساله و در همین فصل برگزار شود و برای برگزاری هرچه بهتر و بازدهی بالاتر از افزایش تعداد نفرات جلوگیری شود. همچنین، با توجه به طولانی بودن مسیر و خستگی راه به نظر من بهتر است که برنامه روز اول را برای بازدید شهرهای نزدیک‌تر به مادرید اختصاص داده شود. در بازدیدها رعایت فاصله مناسب بین درختان، افزایش شدید باغبانی در اسپانیا، سطح زیر کشت فعلی و کیفیت رنگ مغز پسته نظر من را به خود جلب کرد.

محمد مهر علیزاده؛

هفت محور جالب توجه تور

برنامه از نظر کیفیت در سطح بسیار عالی بود. بهتر بود که مترجمی مسلط به زبان کشور اسپانیا تور را همراهی می‌کرد تا مطالب عنوان شده را مستقیماً به فارسی ترجمه کند. خیلی خوب است اگر انجمن تورهای داخلی و خارجی به‌خصوص تور بازدید از مناطق پسته‌خیز آمریکا و ترکیه برگزار کند. آنچه که در این سفر بیشتر توجه من را به خود جلب کرد شامل این موارد است:

۱. استفاده از زمین‌ها و مناطقی که خاکشان سبک و شنی است
۲. استفاده بهینه از منابع آب من جمله حفظ تعادل سطح آب‌های زیرزمینی
۳. با کمترین هزینه بیشترین سود را در صنعت پسته می‌توانند ببرند
۴. شرایط کاشت پسته در داخل گلخانه خیلی عالی بود و درخت پیوند خورده به زمین اصلی منتقل می‌شود
۵. استفاده از سیستم آبیاری قطره‌ای زیرسطحی و روسطحی تحت فشار و زیر کشت بردن زمین‌های شیب‌دار
۶. انس پسته و نحوه فرآوری‌شان خیلی پیشرفته و عالی است، رنگ پوست استخوانی پسته شان خیلی سفید است و برای بازار ایران که پسته خام مصرف می‌کنند خیلی رنگ زیبایی داشت و بازارپسند است
۷. تکنولوژی‌شان خوب است، اما مهارت باغداری‌شان از ما پایین‌تر است؛ چون اگر در ایران و با شرایط آب شور و خاک بخواهند پسته برداشت کنند به‌نظر من نمی‌توانند.

امین حسینی؛

ترکیب تجار و باغداران

اجرائیات برگزاری تور خیلی عالی بود و یکی از بهترین سفرهایی بود که در عمرم رفته‌ام. هم کیفیت خوب بود و هم هماهنگی عالی بود و همه بازدیدها به‌موقع انجام شد. اگر انجمن از این سفر الگو بگیرد و مجدداً با همین روال پیش برود خیلی خوب است؛ در ترکیب تور از بخش‌های مختلف پسته ایران مثل تجار و باغداران حضور داشتند. آنچه که بیشتر نظر من را جلب کرد این بود که در صنعت پسته اسپانیا همه کارها به‌صورت علمی انجام می‌شود و هم در یادگیری بسیار مشتاق هستند. با اینکه در پسته تازه کارند، اما در بحث نهالکاری و پیوند در گلخانه خیلی عالی کار کرده‌اند.

محمود شریف؛

عملکرد جالب برداشت گلخانه‌ها

برنامه خیلی فشرده بود، اما برنامه‌ریزی عالی انجام شده بود. از مناطق و باغات زیادی بازدید کردم که اگر شخصاً می‌خواستم بروم این امکان وجود نداشت. خیلی خوب بود و من راضی هستم. پیشنهادم این است که اگر امکان دارد زمان برگزاری تور بیشتر باشد و از فشردگی برنامه کم بشود. از نظر اطلاعات علمی و فنی و هم از نظر هماهنگی خوب عمل شد. بیشترین موردی که برای من جالب بود عملکرد برداشت پسته و بازدید از گلخانه‌ها بود.

حسین سلطان‌زاده؛

پیشرفت کشاورزان از طریق تورها

برگزاری تور از طریق خود اعضای انجمن و کسانی که آنجا بودند، عالی بود. همه چیز به‌موقع انجام شد. فقط برای دریافت ویزا خیلی استرس به ما وارد شد و گرنه همه چیز خوب بود. اگر این قبیل کارها تداوم داشته‌باشد خیلی عالی است. این کار باعث پیشرفت کشاورزان می‌شود و دیدشان باز می‌شود. در این تور هرس فرم و سربرداری خیلی نظرم را جلب کرد؛ فاصله درختان و آبیاری هرروزه جالب بود.

کاوه آگاه؛

ضرورت همراهی راهنمای فارسی زبان

تور واقعاً خیلی عالی برگزار شد و فکر کنم کسی نباشد که به او خوش نگذشته باشد و یا استفاده نکرده باشد. برنامه خیلی فشرده بود؛ ویزا خیلی دیر آمد؛ اگر یک روز به مدت تور اضافه می شد به نحوی که یک روز آزاد برای بازدید از شهر مادرید اختصاص می یافت بهتر بود، هم رفع خستگی می شد و هم جاذبه های مادرید را می دیدیم. بهتر بود که یک راهنما مسلط به جاذبه های توریستی و فرهنگی نیز همراه تور بود. به طور کلی خوب بود، اما ایرادات جزئی در کار آژانس برگزار کننده وجود داشت. در بازدید از صنعت پسته اسپانیا، رعایت اصول باغ ریزی و مکانیزه بودن امور، عدم دخالت ارگان های دولتی مانند ادارات آبیاری و منابع طبیعی در امور و عدم وجود آفات متعدد خسارت زا جلب توجه می کرد.

حبیب الله فیروزی؛

درک پسته کاری اسپانیا

از نظر اجرائیات خیلی عالی بود. اگر تورهایی به همین منوال برگزار شود، خیلی عالی است. برای من نحوه پسته کاری در اسپانیا گنگ بود، اما وقتی دیدم قابل درک شد. به نظر من، نحوه نهال کاری و درختکاری در اسپانیا خیلی خوب انجام شده است.

محمد انجم شعاع؛

سیستم جذاب پسته کاری

برگزاری تور عالی بود؛ اگر انجمن به همین منوال تورهای بیشتری برگزار کند خیلی خوب است. در بازدیدها جالب بود که نظم و سیستم کشاورزی اسپانیا خیلی خوب تعریف شده است. یک باغدار دو رقم پسته را از ۵ سال قبل کنار هم کاشته بود و هنوز می گفت دارم تحقیق می کنم.

بابک شریف؛

ضرورت جلسه توجیهی قبل از برگزاری تور

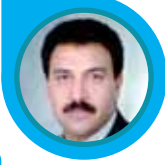
نحوه برگزاری خیلی خوب بود، ولی به نظر می آمد که گروه رهبر ندارد. برنامه ریزی ها عالی بود، اما اعضای تور در رابطه با برنامه های تور توجیه نشده بودند، البته این مشکل خاصی ایجاد نکرد، اما به نظر من بهتر است قبل از شروع تور یکی دو جلسه هماهنگی در ایران برگزار شود. ما صنعت پسته اسپانیا را از چند جهت دیدیم؛ بحث تولید نهال، پیوند، مزارع، خاک، آب. آنچه که جالب بود یکی مدت زمان کوتاهی که درختان به باردهی می رسیدند و دیگری نرخ برداشتشان است به نحوی که در سال های ۶ و ۷ رقابت خیلی سنگینی با مزارع ۱۵ تا ۲۰ ساله ما داشت. مطلب دیگر، نوع خدماتی که دربارہ این سرمایه گذاری انجام می شود؛ ما باغداری را دیدیم که ۱۱۶ هکتار مزرعه داشت، ولی حتی یک نفر پرسنل نیز نداشت. کار خیلی سازماندهی شده و برنامه ریزی شده بود. اگر کسی بخواهد در صنعت پسته اسپانیا سرمایه گذاری کند توجه به این موضوع خیلی مهم است، چون هزینه های کارگری در آنجا خیلی بالا است و نمی شود به سبکی که اینجا کار می کنیم آنجا کار کرد.

حمید حسنی؛

نحوه جالب آبیاری

عالی بود. برای من سربرداری درختان و نحوه آبیاری جالب بود.

نوید مسعودیان؛

تنوع بازدید از صنایع مرتبط

عالی؛ هم به لحاظ زمان بندی و اجرای برنامه ها خیلی عالی بود. تنوع بازدید از صنایع مرتبط با پسته خیلی خوب بود. فرآوری، تجارت، باغداری، سیستم آبیاری مدرن و در کل تمام صنعت پسته پوشش داده شده بود. من در لحظات آخر قبل از سفر تصمیم داشتم کنسل کنم و فکر می کردم مفید نیست، اما الان خوشحال هستم که رفتم. در آنجا باتوجه به اینکه که از ۴۰ سال قبل اعلام کرده بودند که در آینده کم آب خواهیم شد، مدیریت آبیاری دولتشان خیلی قوی بود. بخش برجسته کارشان این است که دولت مجوز چاه شخصی به هیچ کس نمی دهد و مالک آب دولت است، نه شخص. برای همین باغدار و کشاورز نگران این موضوع نیست که با صدور مجوز چاه جدید در آینده کم آب شود. دولت آب برف، باران و سیل را به داخل کانال مدیریت کرده بود و آب داخل کانال را می فروخت. در آنجا اجازه آبیاری غرقابی ندارند و حتماً آبیاری مدرن قطره ای، بارانی و یا زیرسطحی باید اجرا شود.

مختصات اقتصادی اسپانیا

دبیرخانه انجمن پسته ایران

کشور اسپانیا با جمعیتی قریب به ۴۸ میلیون نفر، اقتصاد متنوعی دارد که شامل تولید، خدمات مالی، داروسازی، منسوجات و پوشاک، کفش، مواد شیمیایی و صنعت توریسم می‌شود. فردی که در اسپانیا کار می‌کند به‌طور معمول حدود ۲۷۱۰ یورو در ماه درآمد دارد. حقوق‌ها از ۸۳۰ یورو (کمترین میانگین) تا ۱۱ هزار و ۴۰۰ یورو (بالاترین میانگین، حداکثر حقوق واقعی بالاتر است) متغیر بوده و حداقل حقوق ماهانه (سال ۲۰۲۲) ۱۰۰۰ یورو است. به‌طور میانگین ۵۰ درصد از شاغلین زیر ۲۷۵۰ یورو در ماه درآمد دارند. برآورد هزینه زندگی یک خانواده ۴ نفره در ماه ۳ هزار یورو بوده و برآورد هزینه زندگی یک نفر در ماه ۱۵۰۰ یورو است. برخی اطلاعات کلیدی در رابطه با اسپانیا را در گراف‌های زیر مشاهده می‌کنید:

۱/۲۸۱

تریلیون دلار

تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۰

معادل ۶۳۲ میلیون

بشکه نفت خام

میزان مصرف انرژی سالانه

تولید ۲,۰۰۰ دلار

(به‌ازای مصرف انرژی معادل هر بشکه نفت خام)
بهره‌وری انرژی

چهار دهمین اقتصاد برتر دنیا

از نظر تولید ناخالص داخلی

رتبه اقتصادی در سال ۲۰۲۰

۴۱ بین ۱۹۵ کشور دنیا

رتبه در شاخص آزادی اقتصاد

کشورهای عمده مقصد صادرات

- فرانسه
- آلمان
- پرتغال
- ایتالیا
- انگلیس

کالاهای عمده صادراتی شامل:

- خودرو (۳۶ میلیارد دلار)
- داروی بسته بندی (۱۱,۶ میلیارد دلار)
- قطعات وسایل نقلیه (۹,۱۴ میلیارد دلار)
- نفت تصفیه شده (۷,۷۷ میلیارد دلار)

کالاهای عمده وارداتی شامل:

- نفت خام (۱۵,۸ میلیارد دلار)
- خودرو (۱۳,۹ میلیارد دلار)
- قطعات وسایل نقلیه (۱۱ میلیارد دلار)
- داروی بسته بندی (۱۰,۷ میلیارد دلار)

طلای سبز در اسپانیا

ترجمه و تألیف: اعظم مرتضی پور
به نقل از روزنامه الپیس (ELPAIS) نسخه آمریکا
(به روز شده در تاریخ ۲۲ ژانویه ۲۰۲۲)

تصمیم گرفتند که پسته را جایگزین کنند و ۱۱ هکتار را زیر کشت پسته بردند. سه سال بعد، آنها تمام ملک را پر از این درخت باستانی کردند. دیز می گوید: «زمانی که ما این کار را انجام دادیم، افراد کمی بودند که درخت پسته می کاشتند. ما با محققان مشورت کردیم و آنها به ما اطمینان دادند که اینکار شدنی است.» در میان کارشناسانی که با آنها تماس گرفته شد، محققانی از موسسه توسعه روستایی و غذایی مادرید (ایمیدرا) حضور داشتند. آنها پسته را در سال ۱۹۹۹ در مزرعه آزمایشی لایزلا (La Isla) واقع در آرگاندا دل ری به منطقه معرفی کردند. دو دهه بعد، آنها همچنان به تحقیق و اشتراک گذاری مطالعات خود ادامه می دهند.

پسته درختی است که خواستگارش مناطق کویری است، به همین دلیل به شرایط محیطی نیاز دارد که در مناطق بسیار کمی از کره زمین یافت می شود.

ژسوس آلگره، هماهنگ کننده پروژه پسته در ایمیدرا می گوید: «درخت پسته به زمستانی سرد، تابستانی بسیار گرم و سرمای دیررس نیاز دارد، به خوبی با شرایط خشک سازگار می شود و با مقدار آب کم بسیار بهتر از سایر گیاهان عمل می کند.» به گفته آلگره، بهترین مکان برای کاشت محصول در مادرید، منطقه جنوب شرقی این منطقه است.

پسته هم مانند همه درختان میوه، پیوندی است. با توجه به اینکه هنوز تخصص زیادی در زمینه پیوند در اسپانیا وجود ندارد، دیز این خدمات را به کشاورزان دیگر ارائه می دهد. او می گوید که شرکت پسته مادرید بیشترین پیوند پسته را در اسپانیا انجام می دهد. این شرکت ۲۵ نفر را در فصل تابستان استخدام می کند که کمتر از نیاز دیز در باغ خودش است.

واقع در مزرعه پلکانی رودخانه تاگوس، بسیار نزدیک به منطقه آرانخوئر، دریایی بی پایان از درختان پسته دارد. تنه های سست نهال های پسته کاشته شده که منشأ آن خاورمیانه است تا افق دیده می شود. این باغ بیش از ۲۵ هکتار وسعت دارد. پسته محصولی است که در پنج سال گذشته به دلیل سودآوری بالا، ۳۰ درصد در منطقه مادرید کاشت آن افزایش یافته است؛ باغ های پسته ای که هر هکتار از آن می تواند بیش از ۶ هزار یورو محصول دهد.

آخرین صاحبان مزرعه قبلاً غلات می کاشتند. هنگامی که خانواده دیز این زمین کشاورزی را خریدند، متوجه شدند سود چندانی ندارد و به دنبال جایگزینی برای آن بودند. آنها در سال ۲۰۱۵

کشاورزان در منطقه مادرید برای کاشت درختان میوه ای هجوم آورده اند که بیش از ۶ هزار یورو در یک هکتار می تواند محصول دهد.

آلوارو دیز یک جوان معمولی اسپانیایی نیست! در حالی که اغلب هم نسلان او زادگاه خود را در مناطق روستا ترک کرده اند تا به دنبال کار در شهر بگردند، دیز تصمیم گرفت مسیر مخالف را طی کند. این جوان ۲۸ ساله کار خود را در یک شرکت حقوقی معتبر در مادرید رها کرد و به منطقه کلمنار (Colmenar de Oreja)، شهری با ۷ هزار و ۵۰۰ سکنه که در ۵۰ کیلومتری پایتخت اسپانیا قرار دارد، نقل مکان کرد تا کسب و کار کشاورزی خودش یعنی پسته مادرید را راه اندازی کند. باغ او،

می‌کند و کیفیت پیوندها را انتخاب می‌کند و بهبود می‌بخشد. علاوه بر این، آنها دوره‌های آموزشی را برای تمام تولیدکنندگان که علاقه‌مند به پرورش درختان پسته هستند ارائه می‌دهند. لوئیس اوکانا، که راه را برای کشاورزان دیگر باز کرد، می‌گوید: «اگر می‌توانستم به گذشته سفر کنم، دوباره پسته می‌کارم.» حالا کسی او را دیوانه خطاب نمی‌کند.

استفاده از پسته در آشپزی

پسته هزاران سال است که در دستور پخت غذاها در خاورمیانه به کار رفته است؛ در واقع این مردم عرب بودند که این میوه را به اسپانیا معرفی کردند. اما تنها در سال‌های اخیر است که مصرف آن به شدت افزایش یافته است. ساموئل سرانو به عنوان یک قناد در مادرید می‌گوید استفاده از پسته به طور فزاینده‌ای دارد مرسوم می‌شود. او می‌گوید: «این یک روند است.» سرانو از پسته در دسرهایی مانند کیک پسته و گواوا استفاده می‌کند و توضیح می‌دهد که سرآشپزهای دیگر از پسته برای تزئین گوشت استفاده می‌کنند.

دنی گارسیا که رستوراندار است از سال ۱۹۹۸ پسته را در سوپ مخصوص اسپانیایی رستورانش استفاده می‌کند. همچنین، پسته در سالاد سزار و دسر آندلوسی که شامل بستنی شکوفه پرتقال و خامه پسته است، دیده می‌شود. اما خولیو میرالس، سرآشپز اهل مادرید موافق نیست که پسته در حال حاضر نسبت به قبل بیشتر استفاده می‌شود. او می‌گوید: «ما از آنها برای تهیه بستنی پسته استفاده می‌کنیم و یافتن آن سخت‌تر و سخت‌تر می‌شود، زیرا میوه آن بسیار گران است و بنابراین بستنی سودی ندارد.»

النا مورنو، متخصص تغذیه از یک کلینیک جراحی پلاستیک می‌گوید که پسته درصد پروتئین بالایی دارد. او توضیح می‌دهد: «پسته به ما کمک می‌کند تا وزن را کنترل کنیم، پسته با استرس مبارزه می‌کند، سطح کلسترول را متعادل می‌کند و سلامت قلب و عروق را بهبود می‌بخشد.» مورنو خوردن ۳۰ گرم یا ۴۹ دانه پسته در روز را توصیه می‌کند.

او می‌گوید: «برای خیلی‌ها، پسته طلای سبز جدیدی است، اما برای جشن گرفتن خیلی زود است.» با این وجود، پسته به پنجمین محصول بزرگ میوه در منطقه تبدیل شده است.

درختان پسته در فاصله شش متری از هم کاشته می‌شوند. هر هکتار ۲۳۸ اصله درخت دارد که ۲۱۱ اصله آن ماده است. درختان نر باید گل‌های خود را از طریق باد گرده افشانی کنند، بنابراین به ازای هر ۸ تا ۱۲ درخت ماده باید یک درخت نر وجود داشته باشد. در هر هکتار بین ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ کیلو پسته تولید می‌شود که در صورت آبیاری زمین این مقدار دو برابر می‌شود. تولیدکنندگان با فروش هر کیلو بین ۴.۵ تا ۵.۵ یورو و در صورت ارگانیک بودن تا ۱۰.۵ یورو دریافت می‌کنند. اما قیمت نهایی بازار می‌تواند به ۳۰ یورو در هر کیلو برسد. مادرید حدود ۴۵۰ تن پسته تولید می‌کند که به سختی ۵ درصد از محصول کل را تشکیل می‌دهد. این پسته‌ها به سراسر اروپا ارسال می‌شوند، همان‌جایی که ارزش بالایی دارند. با این حال، مصرف‌کنندگان اسپانیایی پسته‌های با کیفیت پایین‌تری را مصرف می‌کنند که از ایالات متحده و ایران که پیشتر صنعت پسته در جهان هستند، تهیه می‌شود. کارشناسان می‌گویند که کسب و کار کافی برای حداقل دو دهه دیگر وجود دارد.

دیز می‌گوید: «اسپانیا به ۱۰۰ هزار هکتار پسته دیگر نیاز دارد و با نرخ رشد فعلی، آنها در هشت سال آینده کاشته می‌شوند.» این محصول به خوبی با شرایط ناملایم آب و هوایی سازگار است، به این معنی که می‌تواند در مناطق داخلی مانند اکسترامدورا (Extremadura)، کاستیل لئون (Castile y León) و کاستیا لامانچا که ۸۰ درصد از سطح زیرکشت پسته اسپانیا را در خود جای داده است نیز رشد کند. با این حال، تولید پسته در منطقه شمال شرق کاتالونیا شکست خورده است. پسته در دهه ۱۹۷۰ در این منطقه معرفی شده بود، اما با رطوبت بالا سازگاری نداشت.

برای اطمینان از عدم مواجهه کشاورزان مادریدی با مشکلات مشابه، مرکز تحقیقات ایمیدرا ارزیابی خطر را انجام می‌دهد، کودهای ارگانیک و گونه‌های جدید پسته را آزمایش

چرخه رشد گند

درخت پسته در اسپانیا در ماه آوریل شکوفا می‌شود و میوه آن در ماه سپتامبر می‌رسد. فقط چند نفر برای برداشت محصول مورد نیاز هستند، زیرا میوه‌ها به روشی مشابه زیتون با دستگاه‌های برقی برداشت می‌شوند. پسته اما چرخه رشد کندی دارد. دیز که اولین برداشت محصول خود را در سال گذشته داشت، می‌گوید: «بازگشت سرمایه از سال ششم آغاز می‌شود، اما تا سال دهم تراز مثبتی وجود ندارد.» با این حال، بسیاری از تولیدکنندگان همچنان علاقه‌مند به کاشت درختان پسته به عنوان راهی برای افزایش ارزش زمین خود هستند.

دیز خاطر نشان می‌کند، زمانی که او شروع به کاشت درختان پسته کرد، تنها ۷۰ هکتار محصول در کل منطقه وجود داشت، اما امروزه این میزان در همین منطقه ۱۰ برابر شده است که نشان دهنده بخش کوچکی از ۳۰ هزار هکتار باغ پسته‌ای است که در سراسر کشور اسپانیا کاشته می‌شود. بیشتر درختان پسته در منطقه مرکزی کاستیا لامانچا (Castilla-La Mancha) یافت می‌شوند که در دهه ۱۹۸۰ برای اولین بار تکثیر شدند.

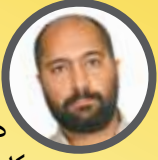
اولین کسی که پسته را به منطقه مادرید آورد، خوزه لوئیس اوکانیا بود که اکنون ۸۴ سال سن دارد. در سال ۲۰۰۱، او تصمیم گرفت ۲.۵ هکتار در شهری واقع در جنوب شرقی منطقه بکار. او کانیا اظهار می‌کند: «من درخت پسته را در مجله دیدم و تصمیم گرفتم آن را امتحان کنم. این یک قمار بود، زیرا آنها در آن زمان وجود نداشتند.» او می‌گوید: «آنها به من می‌گفتند «مرد پسته‌ای دیوانه». او چند سال بعد سطح زیرکشت پسته باغ خود را دو برابر کرد. لوئیس اوکانا واقف است که پسته بسیار سودآور است، اما توصیه می‌کند احتیاط کنید!

محمد رضا رحمتیان، باغدار پسته، وضعیت صنعت پسته اسپانیا را تشریح کرد

اسپانیای تازه وارد اما پرشتاب

مصاحبه کننده، اعظم مرتضی پور

اشاره:

محمد رضا رحمتیان فارغ التحصیل رشته مهندسی شیمی، گرایش صنایع غذایی دانشگاه صنعتی شریف است و مدرک کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی خود را از کانادا گرفته است. پسته کاری شغل اجدادی‌شان است و پدر و پدربزرگش در زمینه باغداری پسته در منطقه نوق رفسنجان فعالیت داشتند؛ وی نیز علاوه بر فعالیت در زمینه‌های مختلف، بنا به علاقه شخصی ادامه دهنده شغل خانوادگی است.

با افزایش اقبال برخی از کشورها به تولید محصول پسته نیاز به کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه برای فعالان پسته ایران بیشتر احساس می‌شود. اسپانیا یکی از کشورهایی است که برای تولید این محصول حرکت چشمگیری را آغاز نموده. محمد رضا رحمتیان از باغداران پسته ایران تحقیقات بسیاری در زمینه پسته اسپانیا انجام داده است؛ از این رو، برای آشنایی بیشتر با پتانسیل تولید و اتصال پسته اسپانیا به بازار جهانی با وی به گفت‌وگو نشستیم.

طی سال‌های اخیر وضعیت تولید در اسپانیا چگونه بوده است؟

اسپانیا کشوری است که حدود ۴۰ میلیون نفر جمعیت دارد. جز ده کشور برتر اقتصادی دنیا است. صنعت توریست در آنجا بسیار قوی است. در اسپانیا صنعت کشاورزی و دامداری خیلی قوی است و یکی از قطب‌های تغذیه‌ای اروپا محسوب می‌شود.

مناطق پسته کاری اسپانیا از نظر آب و هوایی تقریباً معادل مناطق پسته کاری آمریکا است. حدود ۳۰ سال است که در زمینه پسته کاری آنجا موجود است. درخت ۱۵ ساله در حال برداشت هم وجود دارد. از سال ۲۰۱۴ تغییر رویه کشاورزان از کشت بقیه محصولات به پسته خیلی زیاد شده و شروع به توسعه کرده است. تا سال ۲۰۱۵ حدوداً ۲ هزار هکتار باغ پسته به سبک آمریکایی در اسپانیا کاشته شده بود. این سطح در سال ۲۰۱۸ به حدود ۵ هزار هکتار رسید و انتهای سال ۲۰۲۱ حدود ۵۰ هزار هکتار باغ پسته ثبت شده داشتند که با سطح غیر ثبت شده به حدود ۶۰ هزار هکتار می‌رسد.

منظور از ثبت شده و غیر ثبت شده چیست؟

منظور از ثبت شده این است که آنها

در حال حاضر، در اسپانیا نهالستان‌های خیلی خوبی وجود دارد که کار تولید نهال و پیوند را انجام می‌دهند. نهال‌ها همه گواهی دارند؛ البته نهال‌های تقلبی هم پیدا می‌شود. ولی شرکت‌های خوب و معتبری فعال هستند که می‌توان از آنها نهال و پیوند خوب خریداری کرد؛ تضمین شده هستند و در حجم بسیار وسیعی در حال فعالیت هستند. لازم به توضیح است که معمولاً پیوندزنی هم در نهالستان صورت می‌گیرد. طبق پیش‌بینی خودشان سالانه بالغ بر ۵ میلیون نهال فقط برای بازار اسپانیا باید تولید شود و علاوه بر آن بازار مناطقی مثل جنوب فرانسه و پرتغال هم به این بازار اضافه می‌شود. پیوندهای مختلفی در اسپانیا دارد استفاده می‌شود، ولی بالاترین درصد استفاده مربوط به پیوند کرمان است؛ پیوند سیرورا نیز موجود است و اخیراً پیوندهای خانواده گلدن هیلز و لاست هیلز که از آمریکا آورده‌اند نیز طرفدار پیدا کرده‌اند؛ چون در سال‌های آور حدود دو برابر بیشتر از پیوندهای دیگر راندمان دارند و یک سال هم زودتر از ارقام دیگر محصول می‌دهند. از مراکش و سوریه هم پیوند وارد شده، البته اینها همه باید قانونی باشد و ثبت شود و پس از قرنطینه در گمرک و طی کردن مراحل وارد می‌شوند. این امر خیلی دردسر دارد، ولی چند

نقاط ضعف و قوت صنعت پسته اسپانیا را چه می‌دانید؟
 پسته اسپانیا هنوز جایگاهی ندارد؛ از مجموع ۶۰ هزار هکتار باغی که ریخته شده حدود ۱۰ هزار هکتار به بهره‌برداری رسیده‌است؛ یعنی محصولی که دارند بسیار کم هست و بازار جدیدی دارند. از نظر صادرات، اسپانیا به بازار اروپا وصل است؛ یعنی نقطه قوتی نسبت به بقیه تولیدکنندگان تمام دنیا دارد و آن هم این است که مشتری دم درب نشسته است. به همین دلیل در حال حاضر برای فروش خودشان هیچ مشکلی ندارند. روش کاشت و نهال را از آمریکایی‌ها آموخته‌اند. البته قسمت تحقیقات‌شان یک نمونه نهال بومی مثل بنه خودمان برای آنجا تکثیر کرده‌اند که تقریباً مثل پسته ایران بعد از سال سوم می‌توان آن را پیوند زد و زمان بیشتری تا به‌بار نشستن نیاز دارد، اما مقاومتش در برابر سرما و میزان ریشه‌زایی خیلی بیشتر است.

از نظر نکات فنی تولید مثل پایه، ارقام، الگوی کاشت، تجهیزات تولید، مناطق مستعد کشت و مساحت آنها، میزان منابع آبی و بارندگی سالیانه و سطح زیرکشت بارور و نابارور و روش‌های آبیاری و باغداری چه وضعیتی دارند؟

می‌روند تعداد درختان و هکتارشان را ثبت می‌کنند که شاید بتوانند از دولت کمک هزینه بگیرند.

چه شده که اسپانیایی‌ها به توسعه باغات پسته علاقه‌مند شده‌اند؟

فکر می‌کنم به‌خاطر آب و هوای مناسب کشت پسته باشد و همچنین پسته یک کالای لوکس هست که در آمریکا کشت شده‌است. دو سه تا شرکت در زمینه پسته خیلی پیشرو بودند. اول واردکننده بودند و بعداً علاقه‌مندی که بیشتر شد در زمینه نهال و کاشت پسته نیز فعالیت خود را آغاز کردند.

سودی که پسته نسبت به بقیه محصولات کشاورزی دارد قابل مقایسه نیست؛ مخصوصاً در مورد زیتون و انگور میزان سود بسیار پایین آمده و کشاورزان دنبال راهی می‌گشتند که یک محصول جدید را وارد بازار کنند. بسیاری به سراغ محصولات مثل پیاز و سیر رفتند؛ پیاز و سیر هم بازار خوبی دارند، اما نیاز آبی آنها بسیار بالا است. پسته محصولی است که در مقایسه با سایر محصولات نیاز آبی کمتری دارد.

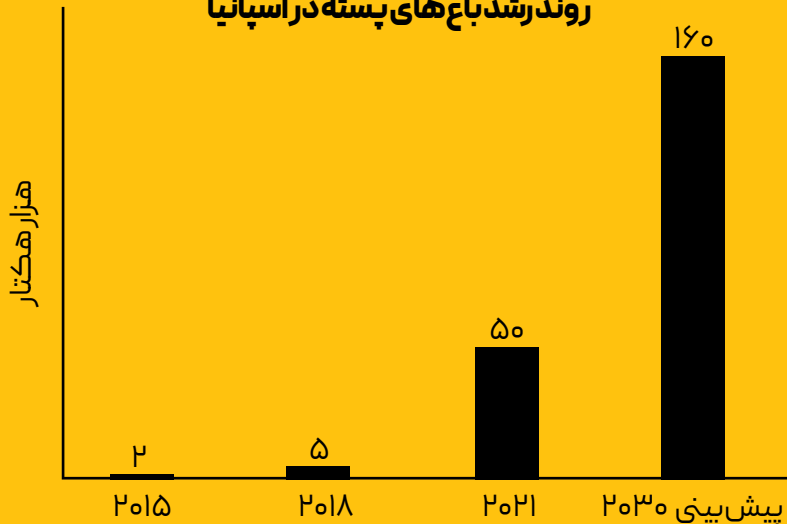
نقش دولت یا سرمایه‌گذاران خارجی را در توسعه پسته در این منطقه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

سرمایه‌گذاری خارجی بر روی پسته در اسپانیا خیلی کم است؛ بالغ بر ۹۵ درصد از سرمایه‌گذاران اسپانیایی هستند و هنوز پای خارجی‌ها باز نشده‌است، تعداد اندکی از کشورهای دیگر آمده‌اند که خیلی هم کار خاصی نمی‌کنند.

اینکه بگوییم دولت سوبسیدهای آنچنانی می‌دهد، خیر اینگونه نیست، ولی خوب از طرفی دست کشاورز را باز گذاشته برای اینکه بتوانند تغییر رویه بدهند. بخش خصوصی، از جمله بانک‌ها، وام‌های خوبی به صنعت‌گران و کشاورزان پرداخت می‌کنند.

”
مناطق پسته‌کاری اسپانیا از نظر آب و هوایی تقریباً معادل مناطق پسته‌کاری آمریکا است. حدود ۳۰ سال است که در زمینه پسته‌کاری تحقیق می‌کنند. درخت ۳۰ ساله در آنجا موجود است.
 “

روند رشد باغ‌های پسته در اسپانیا

شرکت وجود دارد که این کار را انجام می‌دهند؛ حتی یک نمونه کوچک پیوند کله‌قوچی هم در آنجا کشت شده است.

در هر سال تقریباً بین ۲۰۰ تا ۴۵۰ لیتر در مترمربع بارندگی دارند. ۱۰ تا ۱۵ هزار هکتار از ۶۰ هزار هکتار سطح زیر کشت حاضر به بهره‌برداری رسیده است. از سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ سطح بارور به ۳۰-۳۵ هزار هکتار هم خواهد رسید.

اخیراً دو نوع پایه کاشته می‌شود؛ یکی یوسی‌بی‌وان که از آمریکا آورده‌اند و دومی گارنیکا هست که پایه خود اسپانیایی می‌باشد. نقشه کاشت درخت در آنجا به صورت ۷*۷، ۶*۷ و ۵*۶ انجام می‌شود.

در اسپانیا سطح زیادی از پسته‌کاری‌ها همانند سایر محصولات کشاورزی اعم از زیتون و بادام به صورت دیم است؛ به این صورت که تنها با باران آبیاری صورت می‌گیرد؛ کود شیمیایی جامد پای درخت ریخته می‌شود و با بارش باران در دسترس گیاه قرار می‌گیرد. به نسبت دیم بودن و پایین آمدن هزینه‌های تولید، محصول بدی هم ندارند و برای یک کشاورز صرفه دارد، چون خیلی از هزینه‌ها را ندارد. با وجود بارندگی مناسب، باغدار نیازی به تهیه آب ندارد.

در اسپانیا دولت مالک آب است و برای حفر چاه و گرفتن آب باید مجوز گرفته شود و اخذ مجوز تقریباً محال است. یکسری زمین‌ها هست که شاید بشود روی آنها درخواست آب داد، ولی پروسه‌اش بین ۵ تا ۷ سال طول می‌کشد و تضمین شده هم نیست؛ به همین دلیل باید زمین با آب خریداری شود که قیمت بالایی دارد و گزینه دیگر خرید زمین دیم است.

شباهت و تفاوت برجسته صنعت پسته اسپانیا را با صنعت پسته آمریکا و ایران چه مواردی می‌دانید؟

از لحاظ مزه، طعم پسته اسپانیا مشابه پسته آمریکا و به نظر من مقداری شیرین‌تر از پسته آمریکا است؛ اما طعم و مزه پسته ایران

همیشه سر بوده و به نظر من هیچ رقمی نمی‌تواند با آن رقابت کند. مشکل این است که شاید ۹۰ درصد از مصرف‌کنندگان پسته، مخصوصاً آنهایی که تازه وارد لیست مصرف‌کنندگان پسته شدند، اصلاً نمی‌دانند طعم پسته ایران چیست؛ برای همین زیاد فرقی نمی‌کند و روی این مورد نمی‌توان مانور داد. همان‌طور که گفتم اسپانیا در زمینه کشاورزی کشور بسیار قدری هست، در بادام بعد از آمریکا تولیدکننده دوم دنیا است، آن‌هم به خاطر وسعت زیاد کشور آمریکا است که هر چقدر بکاری باز زمین خالی وجود دارد، ولی اسپانیا به نسبت اندازه‌اش که خیلی از آمریکا کوچک‌تر است نشان داده که اگر آب ببیند شناگر خوبی است! در مورد پسته هم با توجه به اینکه در خود اتحادیه اروپا هستند امکان اینکه رقیب خوبی برای آمریکا بشوند وجود دارد.

پیش‌بینی خودشان این است که تا سال ۲۰۳۰ حداقل ۱۶۰ هزار هکتار در اسپانیا پسته‌کاری خواهد شد و به نظر من این رقم بالاتر هم می‌رود.

وضعیت بیمه باغات، حمایت‌های دولتی (سوبسیدها) و مالیات در بخش تولید پسته اسپانیا چگونه است؟

در مورد بیمه هنوز تحقیقات من کامل نشده، اما تا آنجا که من اطلاع دارم می‌توان باغات را بیمه کرد. علاوه بر باغ، یکسری ملزومات امنیتی نیز

فعالیت راه افتاده باشد؛ پس از طی زمان یک تا پنج سال، آن بخشی که دولت یا اتحادیه اروپا قرار است کمک کند، به سرمایه‌گذار برگردانده می‌شود.

فکر می‌کنید در بازار پسته از چه زمانی و به چه نحوی ایفای نقش خواهند کرد؟

به نظر من، کشور اسپانیا از سال ۲۰۲۵ در بازار پسته حرفی برای گفتن دارد. سال گذشته تقریباً در ماه نوامبر همان ۱۰ هزار تن پسته که تولید شده بود به‌طور کامل فروش رفت. در حال حاضر، هر میزان پسته که تولید شود علاوه بر مصرف داخل به اروپا نیز می‌رود؛ چون ترجیح‌شان این است که اول از همسایه بخزند تا اینکه بروند از جای دیگر پسته خریداری کنند.

در پایان اگر صحبت خاصی دارید، بفرمائید.

جای ایرانی‌ها به‌عنوان کسانی که در صنعت پسته پیشرو بودند و در این راه زحمت زیادی کشیده و خون دل‌ها خورده‌اند و با خوبی و بدی و سختی‌های پسته آشنا هستند در آنجا خیلی خالی است. اسپانیایی‌ها هنوز با مشکلات کشاورزی پسته و اینکه تغییرات شرایط اقلیمی چه بلایی سر کشاورز می‌آورد آشنا نیستند. ما کشاورزان ایرانی تمام این مسائل را لمس کرده‌ایم. فرهنگی که در ایران هست فرهنگ پیشگیری و چاره‌اندیشی است، برای همین به‌نظر من جای ایرانی‌ها خیلی خالی است که بتوانند بیایند و همین‌طور که در ایران پیشرو بودند در آنجا هم یک قطب شوند به‌عنوان پسته‌کار و نتیجه زحماتشان را ببینند. همه می‌گویند که آمریکایی‌ها در صنعت پسته هم از ما جلو زدند؛ هیچ کس منتظر کسی نمی‌ایستد و دنیا دنیای رقابت است. اسپانیا هم مطمئناً حتی برای آمریکا نمی‌ایستد، تلاش خود را می‌کند و به نظر من در آینده می‌تواند تهدیدی برای پسته آمریکا باشد.

وجود دارد، به‌عنوان مثال باید با پرسنل قرارداد بسته شود و حتماً بیمه شوند.

در رابطه با مالیات هیچ فرقی نمی‌کند، چه شخصی و چه شرکتی باید مالیات داده شود که مالیات شرکت هست و علاوه بر آن مالیات بر درآمد هم دریافت می‌شود؛ اینکه بگوییم دولت روی پسته سوبسید می‌دهد و مالیات نمی‌گیرد، خیر این‌طور نیست. مالیات برای همه هست و همه باید بپردازند.

چیزی به‌عنوان سوبسید ندارند، ولی یکسری کمک‌ها هست که از طرف دولت یا اتحادیه اروپا داده می‌شود؛ آن هم به صنایع مختلف تعلق می‌گیرد و فقط برای پسته نیست، اما در مورد کشاورزی بیشتر است. روند این کار هم به این صورت است که درخواست می‌دهید و پس از طی مراحل پرداخت می‌شود؛ ولی ابتدا باید کار انجام شده باشد، یعنی سرمایه‌گذاری صورت گرفته باشد و

”

در اسپانیا دولت مالک آب است و برای حفر چاه و گرفتن آب باید مجوز گرفته شود و اخذ مجوز تقریباً محال است

“

۱۲ نکته از پسته اسپانیا

به منظور تکمیل اطلاعات مورد نیاز مخاطبین ماهنامه، دبیرخانه انجمن پس از برگزاری تور بازدید از صنعت پسته اسپانیا تلاش کرده است یادداشت‌های ذهنی تعدادی از اعضا پیرامون صنعت پسته اسپانیا را به رشته تحریر درآورد. در ادامه این موارد به صورت نکات برجسته آورده شده‌اند:

کل تولید

کل پسته اسپانیا در سال گذشته (سال ۲۰۲۱) معادل حدود ۲ هزار و ۵۰۰ تن پسته خشک بوده است.

باغریزی جدید

از پنج سال پیش تا الان حدود ۵۰ هزار هکتار باغریزی جدید انجام شده و در پنج سال آینده، باغریزی‌های اولیه حدود ۱۰ هزار تن پسته خشک خواهند داد.

آبیاری دیم

حدود ۵۰ درصد از این باغها به صورت دیم آبیاری می‌شوند که میانگین برداشت معادل پسته خشک از آنها حدود ۵۰۰ کیلوگرم در هکتار در سال است.

کم آبیاری

۲۰ درصد از باغها به صورت کم آبیاری اداره می‌شوند که فقط در تابستان آب می‌خورند؛ یعنی هر هکتار سالانه معادل ۲ هزار مترمکعب آب دریافت می‌کند. هر هکتار از این باغها معادل هزار کیلوگرم پسته خشک تولید می‌کنند. حداکثر فقط ۳۰ درصد از باغها کاملاً سیراب می‌شوند؛ یعنی هر هکتار معادل ۸ هزار مترمکعب در سال آب می‌خورد. در این باغها به طور سالانه به ازای هر هکتار معادل ۲ هزار کیلوگرم پسته خشک قابل برداشت است.

بارندگی سالیانه

میزان بارندگی سالیانه در مناطق پسته‌خیز اسپانیا بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلی‌متر است.

مسن ترین باغ

مسن ترین باغ مورد بازدید متمرکز ۳۰ سال سن داشت و وسعت آن حدود ۲۰ هکتار بود. بزرگ ترین باغ بازدید شده متعلق به شرکت زوایمه (Zuaima) حدود ۱۰۰ هکتار وسعت داشت و حداکثر سن درختان این باغ ۵ ساله بود. ضمناً این شرکت یکی از ۲ نهالستان بزرگ اسپانیاست.

بزرگ ترین تفاوت

شاید بزرگ ترین تفاوت باغداری پسته در اسپانیا با ایران این باشد که عمده نهال های پسته ابتدا در نهالستان پیوند می خورند و سپس به زمین اصلی منتقل می شوند.

پایه عمده کشت

اخیراً عمدتاً پایه یوسی بی وان را می کارند. در گذشته کاشت پایه تربیتوس متداول بوده است که عدم تطابق پایه و پیوندک در آن مشهود است. در برخی از درختان پایه تربیتوس، قبل از رسیدن به سن ۵ سالگی، مرگ آنی مشاهده شده است.

هزینه تولید

هزینه تولید در هر هکتار حدود ۲ هزار یورو است.

محلول پاشی

در طول سال فقط سه بار محلول پاشی صورت می گیرد؛ یک بار پاشیدن قارچ کش اکسی کلرور مس در زمستان و دو بار استفاده از قارچ کش دیگری در فصل بهار که در یکی از موارد آن عناصر میکرو نیز به همراه قارچ کش محلول پاشی می شود. به عبارت دیگر، حشرات خسارت زا بسیار کم هستند.

انتظار رشد

به گفته خودشان، آنها انتظار ندارند که صنعت پسته اسپانیا به اندازه صنعت پسته استرالیا و آمریکا رشد کند؛ چرا که با محدودیت های خاک، خرده مالکی و غیر حرفه ای عمل کردن بعضی از باغداران مواجه هستند.

آبیاری تحت فشار

استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار، وجود آب با کیفیت و قراردادن در مدار مناسب فروش یعنی بازار اروپا از نقاط قوت صنعت پسته اسپانیا است.

در وینار کمیته باغبانی انجمن بررسی شد

راهکارهای کاهش خسارت ناشی از تنش‌های محیطی

اعظم مرتضی‌پور، دبیر کمیته باغبانی وینار «اقدامات اجرایی در جهت کاهش خسارات ناشی از تنش‌های محیطی» بیست‌ونهم فروردین ۱۴۰۱ توسط انجمن پسته ایران برگزار شد. در این نشست، سلمان محمودی میمند دکترای تغذیه گیاهی، محمدنبی غیبی دکترای فیزیولوژی و تغذیه گیاهی، حسین حکم‌آبادی مروج ارشد پسته و حنیف قاسمعلیزاده از باغداران پیشرو حضور داشتند. با توجه به اینکه طی سال‌های اخیر گیاهان همواره در معرض طیف وسیعی از تنش‌های غیرزیستی بوده‌اند و این تنش‌ها همه ساله خسارات قابل توجهی را به اقتصاد و چرخه تولید پسته کشور تحمیل می‌کنند، به‌منظور شناخت اثرات تنش‌های محیطی بر میزان رشد و عملکرد گیاه و همچنین ارائه تجربیات موفق در کاهش اثرات ناشی از تنش‌های محیطی در باغات پسته، این وینار توسط کمیته باغبانی انجمن برنامه ریزی شد.

سلمان محمودی میمند
دکترای تغذیه گیاهی

محمدنبی غیبی
دکترای فیزیولوژی و تغذیه گیاهی

حنیف قاسمعلیزاده
باغدار

حسین حکم‌آبادی
مروج ارشد پسته

به دلیل آسیب دیدگی نمی‌تواند غذا تولید کند، در این حال محلول پاشی اسیدآمین به کمک درخت می‌آید.»

فرآیند فیزیولوژی تنش سرما در گیاه

محمدنبی غیبی دکترای فیزیولوژی و تغذیه گیاهی، فرآیند فیزیولوژی تنش سرما در گیاه را تشریح کرد و گفت: «هر سلول زنده گیاهی یک غشاء سیتوپلاسمی دارد؛ درون آن غشا دو لایه چربی است که خاصیت نیمه تراوایی سلول را ایجاد می‌کند و این خاصیت نیمه تراوایی موجب زنده بودن سلول می‌شود. این لایه‌های چربی در دمای ۱۴ و ۱۵ درجه سانتی‌گراد اشباع هستند و به صورت نیمه سیال می‌باشند. هنگامی که دما پایین آمده (صفر و منهای ۱ می‌شود)، این چربی‌ها باید از حالت اشباع خارج شده و به چربی‌های غیر اشباع تبدیل شوند تا در دمای پایین نیز نیمه سیال باقی‌مانده و خاصیت نیمه تراوایی حفظ شود. در تنش سرمازدگی، گیاه آنزیم ضد اشباع را می‌سازد و این آنزیم برای ساخت پروتئین به اسیدآمین آزاد نیاز دارد، کوفاکتور فعال‌کننده آنزیم پتاسیم است. این تنش می‌تواند از دمای ۴ تا ۵ درجه شروع شود تا زمانی که آب درون گیاه یخ می‌زند؛ بنابراین در صدمه سرمازدگی باید اسیدهای آمینه حضور داشته باشند به لحاظ اینکه بتوانند آنزیم را سازند؛ آنزیم بدون حضور کوفاکتور فعال نیست پس حضور پتاسیم هم لازم است. برای مقابله با سرمازدگی باید در زمان تنش، اسیدآمین درون گیاه وجود داشته‌باشد؛ بنابراین، محلول پاشی اسیدآمین باید ۲۴ ساعت قبل از سرمازدگی انجام شده‌باشد. اما در حالت یخ‌زدگی باید از مواد شیمیایی ضد یخ‌زدگی گیاه استفاده کرد؛ اسیدهای آمینه و پتاسیم هم در اینجا نقش دارند.»

غیبی با تأکید بر جبهه‌ای بودن سرمازدگی رخ داده در سال جاری افزود: «صدمه سرمازدگی که اتفاق افتاد بیشتر سرمای جبهه‌ای بود و در مورد سرمای جبهه‌ای برپاکردن آتش

نخود می‌شوند، سیاه شده و جنین سقط می‌شود.»

محمودی میمند چهارمین تنش محیطی را مرتبط با رطوبت نسبی هوا دانست و اظهار داشت: «کمبود آن تنش سرمازدگی و گرم‌زدگی را تشدید می‌کند؛ دمای آب در حال یخ زدن پایین آمده و گرما آزاد می‌کند و برعکس وقتی رطوبت هوا در باغ بالا باشد با گرم شدن هوا و تبخیر، گرمای محیط اطراف را جذب کرده و دما را پایین می‌آورد؛ همین یکی دو درجه‌ای که می‌تواند دما را خنک‌تر کند، خیلی می‌تواند در بحث خسارت تأثیر بگذارد. به همین دلیل، جاهایی که علف بیشتری در باغ است و رطوبت محیط بالاست تنش آفتاب سوختگی کمتر است.»

وی در مورد تنش خشکی بیان داشت: «تنش دیگر، تنش خشکی و کمبود رطوبت در خاک است؛ این چند سال هرچه کود و مواد غذایی استفاده می‌شود، فایده ندارد! چون جذب عناصر غذایی به صورت محلول می‌باشد که با مدارهای آبیاری طولانی و کاهش میزان آب، جذب حرکت عناصر غذایی در خاک به‌طور مطلوب انجام نمی‌گیرد. شور و قلیایی شدن آب‌ها هم مزید بر علت شده و خود عامل تنش است.»

در ادامه، این محقق کهنه‌کار مکانیسم اثر تنش‌های محیطی را شرح داد و بر افزایش ذخیره پتاسیمی در گیاه اینچنین تأکید کرد: «با مصرف پتاسیم، غلظت شیره گیاهی بالا رفته و نقطه انجماد پایین می‌آید؛ میزان پتاسیم برگ با خسارت گرم‌زدگی، آفتاب سوختگی و سقط‌جنین ارتباط معنی‌داری دارد، در بررسی‌هایی که انجام دادیم شدت آفتاب سوختگی در گیاهانی که میزان پتاس برگ زیر ۱ بود بیشتر دیده می‌شد و در گیاهی که میزان پتاس بالای ۱٫۷ بود آفتاب سوختگی ندیدیم، علاوه بر آن پتاس مقاومت به خشکی را در گیاه بالا می‌برد.»

محمودی در پایان سخنان خود استفاده از اسید آمینه پس از وقوع سرمازدگی را توصیه نمود و گفت: «در زمان وقوع سرمازدگی برگ

میزان خسارت سرمازدگی

در ابتدای جلسه حسین رضایی، دبیرکل انجمن پسته ایران، ضمن نام بردن از مناطق پسته‌خیزی که سرمازدگی در آنجا رخ داده‌است، دستیابی به نتایج موثر از طریق محلول پاشی اسیدآمین، جلبک و روی طی ۲۴ ساعت اول پس از وقوع سرمازدگی به‌منظور کاهش میزان خسارت، ادامه روند رشد درختان و بهبود گل‌انگیزی را تشریح کرد.

”

این چند سال هرچه کود و مواد غذایی استفاده می‌شود، فایده ندارد! چون جذب عناصر غذایی به صورت محلول می‌باشد که با مدارهای آبیاری طولانی و کاهش میزان آب، جذب و حرکت عناصر غذایی در خاک به‌طور مطلوب انجام نمی‌گیرد. شور آب‌ها هم مزید بر علت شده و خود عامل تنش است

“

وی در رابطه با میزان خسارت سرمازدگی در استان افزود: «خیلی راحت عنوان می‌شود که سرمازدگی در استان کرمان ۱۳ هزار میلیارد تومان خسارت زد؛ اما به این نکته توجه نمی‌شود که به همین راحتی ظرف مدت ۴ شب تمام سرمایه باغدار از بین رفت.»

دسته‌بندی تنش‌های اقلیمی

سلمان محمودی میمند، دکترای تغذیه گیاهی، تنش‌های اقلیمی را به سرمازدگی، گرم‌زدگی و آفتاب سوختگی، تنش خشکی و کاهش رطوبت تقسیم کرد و درباره هر کدام به اختصار توضیحاتی ارائه نمود: «سرمازدگی که در محدوده دمایی بین صفر تا ۴، ۵ درجه سانتی‌گراد اتفاق می‌افتد بسیار بطئی و کند است و اینکه چه مدت گیاه در این دما باشد تعیین‌کننده میزان خسارت می‌باشد. یخ‌زدگی در دماهای زیر صفر اتفاق می‌افتد و نحوه خسارت و سرعت بروز علائم خسارت بیشتر است. زمانی که این نوع یخ‌زدگی رخ می‌دهد، چند ساعت بعد از طلوع آفتاب علائم را نشان می‌دهد.»

“

وی در خصوص تنش گرم‌زدگی عنوان کرد: «تنش دمایی دیگری که منجر به خسارت می‌شود دماهای بالای ۳۰ و ۴۰ درجه سانتی‌گراد است که میزان خسارت بسته به سن خوشه و حساسیت گیاه، آستانه دمایی که منجر به خسارت می‌شود متفاوت است. علت بسیاری از پوکی‌هایی که این سال‌ها داریم به‌همین بحث گرم‌زدگی و آفتاب سوختگی برمی‌گردد؛ پسته وقتی شروع به مغز رفتن می‌کند و مغزها اندازه عدس یا

علیرغم اینکه بتواند دو، سه درجه دما را افزایش دهد کارآمد نیست چراکه باد گرما را خارج می‌کند. در مورد سرمای جبهه‌ای مشکل یک الی دو درجه دما نیست بلکه مشکل افت دما و حفظ خاصیت نیمه تراوایی سلول است. اگر سرما تشعشعی بود و بادی نمی‌آمد، سرما کف باغ مستقر بود، شاید بخاری‌های باغی می‌توانست کمک کند؛ اما در سرمای جبهه‌ای که باد هست و شعله و دود را خارج می‌کند نمی‌تواند خیلی موثر باشد و بیشتر بخش تغذیه و فیزیولوژی است که می‌تواند تأثیرگذار باشد.»

وی در پایان مطالب خود راهکارهایی ارائه کرد و توضیح داد: «هنگامی که گیاه دچار تنش می‌شود، واکنش گیاه این است که بتواند ساختار سبزینگی خود را بسازد، یعنی ابتدا گیاه درصد است جان خود را نجات دهد بعد به فکر زایش یا تولید محصول است. برای باغدار تمایز و گل‌انگیزی گیاه اهمیت دارد تا بتواند جوانه‌های گل را ایجاد کند. بنابراین در ابتدا باید با اسیدهای آمینه و پتاسیم گیاه تغذیه شود تا بتواند غشای سیتوپلاسمی را ترمیم نموده و از شرایط استرس خارج شود تا پس از گذراندن مرحله تنش گل‌انگیزی القاء شود.»

لحاظ کردن هزینه‌های مقابله با سرمازدگی در هزینه‌های جاری باغ

حنیف قاسمعلیزاده به‌عنوان یک باغدار موفق در مقابله با سرمازدگی سال جاری، توصیه کرد: «با توجه به وقوع پدیده سرمازدگی و خسارت سنگین ناشی از این تنش محیطی به محصول پسته در سال‌های اخیر، هزینه‌های مقابله با سرمازدگی هم مانند هزینه کوددهی و یا برداشت باید در هزینه‌های جاری باغ لحاظ گردد و اینکه بگوییم هر چه خدا بخواهد درست نیست، باید تلاش کنیم و خدا خودش کمک می‌کند.»

قاسمعلیزاده گفت: «برای تجهیزات مقابله با سرمازدگی در وهله اول باغدار باید انباری را، جهت نگهداری سوخت و دیگر مایحتاج ام از پوست پسته، قوطی‌های حلبی یا بخاری‌های باغی

و ... آماده کند که مجهز به کپسول آتش نشانی باشد و نکات ایمنی در آن رعایت شده باشد.»

وی با تأکید بر لزوم نصب ایستگاه و تجهیزات هواشناسی استاندارد در باغ، روش اجرا شده مقابله با سرمازدگی اخیر را تشریح کرد: «طبق استاندارد فائو، قوطی‌های مورد استفاده به منظور بخاری باغی باید با فاصله ۵ متر بین دو ردیف تا نصفه در زمین دفن شوند. طبق محاسبات، ۳۰۰ قوطی در هکتار که با فاصله ۵ متر قرار گرفته باشند، حدوداً دما را به اندازه ۲ درجه افزایش می‌دهند.»

قاسمعلیزاده با تأکید بر اهمیت مدت زمانی که طول می‌کشد تا بخاری‌های یک هکتار روشن شود، نیروی موردنیاز برای هر هکتار را دو کارگر در شب و یک کارگر در روز تخمین زد. وی در ادامه سخنان خود هزینه‌های مواد مصرفی برای مقابله با سرمازدگی را ارائه کرد و در رابطه با زمان روشن کردن بخاری‌ها افزود: «شب سرمازدگی باید تشخیص دهید که دما به صورت تدریجی پایین می‌آید یا چیلینگ رخ می‌دهد. اگر تدریجی پایین بیاید تا صفر درجه سانتی‌گراد مشکلی به وجود نمی‌آورد. اتفاقی که امسال افتاد چیلینگ بود؛ اگر چیلینگ اتفاق بیفتد یک دقیقه در ۵ دقیقه یا ۱۰ دقیقه دما از ۱۰ درجه سانتی‌گراد به ۵ درجه سانتی‌گراد می‌رسد. بخاری باغی را باید یک ساعت قبل از زمان وقوع سرمازدگی روشن کنید.»

این باغدار پیشرو در پایان ارائه خود، بر اهمیت و لزوم استفاده از نیروی ماهر و رعایت نکات ایمنی تأکید کرد.

پیشنهادها کاهش خسارت

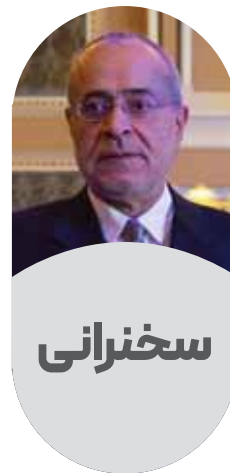
حسین حکم‌آبادی مروج ارشد پسته با اشاره به روند خشکسالی در دو سال اخیر و تأثیر آن بر میزان خسارت سرمازدگی، تکرار هر ساله تنش‌های اقلیمی را دور از ذهن ندانست و در رابطه با کاهش میزان خسارت پیشنهاد داد: «بهتر است دولت به جای بخشش وام‌ها و ... حمایت کند و سوخت در اختیار باغدار قرار دهد؛ یا با شرکت‌هایی همکاری کنند که

هلی‌کوپتر در اختیار باغدار قرار دهند. متأسفانه این سرمازدگی که اتفاق افتاد دوباره تا سال بعد به فراموشی سپرده می‌شود؛ باید از همین الان به فکر سال بعد و اتفاقات مشابه بود و تمهیداتی اندیشید.»

این مروج ارشد پسته در انتهای مطالب خود در رابطه با خسارات و اقدامات پس از سرمازدگی توصیه کرد: «طبق نتایج حاصل از تحقیقات انجام شده، تا دمای منفی ۲ درجه سانتی‌گراد یخ تشکیل نمی‌شود. در صورتی که دما پایین‌تر از منفی ۲ درجه سانتی‌گراد باشد، ممکن است یکی از این سه حالت رخ دهد؛ حالت اول اینکه درخت در حالت عادی باشد یعنی پتک و جوانه آن نریزد، در این حالت می‌توانید به‌صورت سبک بعد از یک هفته تغذیه و آبیاری را شروع کنید. در حالت دوم، اگر دما بین منفی ۲ تا منفی ۴ درجه سانتی‌گراد باشد، می‌توان با استفاده از محرک‌های رشد اعم از اسیدآمینه و جلبک درخت را در جهت جبران خسارت و تمایز جوانه‌های محصول سال آینده هدایت نمود. در دمای پایین‌تر از منفی ۴ درجه سانتی‌گراد، درخت در حالت غیرعادی قرار خواهد گرفت و معمولاً جوانه انتهایی از بین می‌رود؛ در این حالت باغدار با هرس و استفاده از ترکیبات مسی توأم با محرک‌های رشد شاید بتواند محصول سال آینده را نجات دهد.»

در صورتی که دما پایین‌تر از منفی ۲ درجه سانتی‌گراد باشد، ممکن است یکی از این سه حالت رخ دهد

- حالت اول اینکه درخت در حالت عادی باشد یعنی پتک و جوانه آن نریزد، در این حالت می‌توانید به‌صورت سبک بعد از یک هفته تغذیه و آبیاری را شروع کنید
- در حالت دوم، اگر دما بین منفی ۲ تا منفی ۴ درجه سانتی‌گراد باشد، می‌توان با استفاده از محرک‌های رشد اعم از اسیدآمینه و جلبک درخت را در جهت جبران خسارت و تمایز جوانه‌های محصول سال آینده هدایت نمود
- در دمای پایین‌تر از منفی ۴ درجه سانتی‌گراد، درخت در حالت غیرعادی قرار خواهد گرفت و معمولاً جوانه انتهایی از بین می‌رود؛ در این حالت باغدار با هرس و استفاده از ترکیبات مسی توأم با محرک‌های رشد شاید بتواند محصول سال آینده را نجات دهد.

سخنرانی

بهر روز آگاه سخنگوی پسته ایران
در اجلاس جهانی خشکبار (INC) تشریح کرد:

گزارش پسته ایران

تخمین تولید، مصرف، صادرات و مانده محصول پسته خشک در پست
(بر حسب تن)

ماه تجاری هفتم: فروردین	محصول: 1400
مانده محصول از سال قبل	5,000
کل تولید سال جاری	135,000
جمع محصول در دسترس	140,000
مصرف داخلی	15,000
صادرات	74,000
اصلاح ناشی از پوست مغز و مغز سبز*	12,000
کل مصرف	101,000
مانده محصول پایان دوره	39,000

* رقم اصلاح ناشی از احتساب ضایعات مربوط به شکست و پوست گیری مغز و مغز سبز پسته می باشد.

مطابق با آمار ۷ ماهه انجمن پسته ایران، از ابتدای سال محصولی ۱۴۰۰/۰۱ تا پایان فروردین ماه در مجموع ۱۰۰ هزار تن پسته ایرانی در داخل ایران و بازارهای صادراتی مصرف شده است (جدول ۱). در پایان فروردین ماه، پیش بینی انجمن از میزان مانده انبارها حدود ۴۰ هزار تن پسته است. پیش بینی می کنیم در پایان سال محصولی ۱۴۰۰/۰۱، حدود ۱۵ هزار تن پسته به سال محصولی جدید انتقال دهیم. محصول جدید پسته ایران به خصوص در استان های جنوبی دچار سرمازدگی شدید در فروردین ماه شد. پیش بینی اولیه انجمن پسته ایران از حجم محصول پسته ایران در سال جدید حدود ۱۱۰ هزار تن پسته است که با در نظر گرفتن حجم ۱۵ هزار تن انتقالی از سال قبل، در آغاز سال محصولی ۱۴۰۱/۰۲، کل محصول در دسترس ایران ۱۲۵ هزار تن، با احتساب تورانس ۱۰ درصد خواهد بود.

تاریخچه صادرات ۱۲ ماهه ایران و آمریکا
معادل پسته خشک در پست

تاریخچه سالانه صادرات پسته ایران و آمریکا (معادل پسته خشک در پست)

نمودار ۲ روند صادرات پسته ایران و آمریکا را در طول ۱۰ سال اخیر نشان می دهد. بیشترین حجم صادرات مجموع ایران و آمریکا در سال محصولی ۱۳۹۹/۱۴۰۰ اتفاق افتاده که نزدیک به ۴۶۴ هزار تن گزارش شده است. در آن سال مصرف داخل پسته آمریکایی ۱۱۲ هزار تن اعلام شد و مصرف پسته در داخل ایران حدود ۳۰ هزار تن تخمین زده شد. این یعنی در سال محصولی ۱۳۹۹/۱۴۰۰، نزدیک به ۶۰۶ هزار تن پسته در دنیا مصرف شده است. از آنجا که آگاهی مصرف کنندگان در دنیا نسبت به مزایای مغزجات همواره در حال افزایش است و بیشتر به خوردن غذاهای سالم روی آورده اند و می دانیم که مغزجات منبع پروتئین و ویتامین هستند، قطعاً مصرف جهانی پسته پتانسیل رشد بسیار بیشتری دارد. با توجه به رشد روزافزون تولید پسته در کالیفرنیا، اسپانیا، ترکیه و سایر کشورهای تولیدکننده، من فکر می کنم روند مصرف جهانی پسته رو به افزایش است. با توجه

به روند افزایشی تولید پسته در کشورهای تولیدکننده، باید برای رشد مصرف و تقاضا، خصوصاً در بازارهای جدید تلاش کرد.

تاریخچه سالانه صادرات مغز پسته ایران و آمریکا

نمودار ۳ روند صادرات مغز پسته ایران و آمریکا را در طول ۱۰ سال اخیر نشان می‌دهد. می‌بینید که در دو سال اخیر مصرف مغز پسته در دنیا در حال افزایش بوده‌است. این زمینه نیز پتانسیل رشد بسیار زیادی دارد. همچنین، با توجه به اینکه بعد از کرونا فروش اینترنتی هم رونق گرفت، فروش مغز از طریق این کانال نیز جای رشد دارد.

سطح زیرکشت پسته در ایران

در این قسمت می‌خواهم راجع به نقشه سطح زیرکشت پسته در ایران صحبت کنم؛ در حال حاضر ۲۷ استان از ۳۱ استان ایران زیرکشت پسته است. روند تولید پسته در ایران بیشتر به سمت ارقام کشیده از جمله اکبری و احمدآقایی است. به مشتریان و مصرف‌کنندگان پسته ایرانی این اطمینان خاطر را می‌دهیم که از بابت تأمین با ثبات پسته ایرانی در آینده خیالشان راحت باشد. ما همیشه با تغییرات اقلیمی از جمله سرمازدگی‌ها و گرم‌زدگی‌ها روبه‌رو هستیم، اما پراکندگی کشت پسته در مناطق مختلف ایران و تنوع ارقام، منجر به کاهش نوسانات تولید شده است و روند تولید پسته ایران طی ۱۰ سال گذشته، نشان دهنده ثباتی است که در آینده ادامه پیدا خواهد کرد.

نقشه پراکندگی مناطق زیرکشت پسته در ایران

پتانسیل‌های رشد

پتانسیل‌های رشد محصولات جانبی پسته

با توجه به روند افزایشی تولید پسته در کشورهای تولیدکننده، باید برای رشد مصرف و تقاضا، خصوصاً در بازارهای جدید تلاش کنیم. در بازارهای جهانی، پتانسیل بالای عرضه محصولات جانبی پسته اعم از مغز پسته، مغز سبز و روغن پسته در صنایع غذایی، شیرین‌سازی و آرایشی-بهداشتی و مصرف آجیلی مغز پسته وجود دارد.

سخنرانی

مایکل هومان مدیر پنل و سخنگوی پسته آمریکا
در اجلاس شورای جهانی خشکبار توضیح داد:

پسته آمریکا؛ از افزایش مصرف تانگرانی‌های کم‌آبی

توضیح خواهیم داد. در ماه آوریل (فصل گل) اتفاق عجیبی افتاد؛ یک روز با سرمازدگی غیرمنتظره‌ای مواجه شدیم که بعد از آن هم هوا به نسبت خیلی گرم شد که این اتفاق باعث ایجاد اختلال در زمان گلدهی درختان پسته شد. این را هم می‌دانیم که سطح زیرکشت پسته آمریکا در حال افزایش است. این موضوع را در تمام معادلات و تخمین‌هایمان باید لحاظ کنیم.

حالا می‌خواهم در مورد مسائل عرضه صحبت کنم. خب انتظار داریم چالش‌ها و مسائل عرضه همچنان ادامه داشته‌باشد. میزان مانده محصولی انتقالی از امسال به سال آینده مثل سلاح استراتژیکی عمل می‌کند که خیالمان راحت باشد عرضه به همه بازارهای پسته آمریکایی در دنیا انجام خواهد شد.

رشد تولید پسته کالیفرنیا

در نمودار ۱ تاریخچه تولید پسته کالیفرنیا را می‌بینید. تخمین تولید سال جدید با توجه به تمام دلایلی که قبل‌تر عنوان کردم نسبت به پیش‌بینی اولیه کاهش داشته است. درست است که سطح زیرکشت پسته افزایش یافته‌است اما با توجه به شرایط غیرعادی گلدهی و آنچه الان در باغات مشاهده می‌کنیم تولید چیزی حدود ۴۷۰ هزار تن خواهد بود.

نمودار ۲ میزان فروش پسته در سال جاری (سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲) را نشان می‌دهد. حجم فروش پسته کالیفرنایی امسال (۳۷۲ هزار تن) نسبت به سال محصولی ۲۰۲۰/۲۱ افزایش داشته است.

اگر سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲ را با سال محصولی ۲۰۲۲/۲۳ مقایسه کنیم می‌بینیم که میزان تولید جهانی پسته تقریباً یکسان است. پیش‌بینی مصرف جهانی پسته در سال محصولی جدید در مقایسه با سال محصولی قبل افزایش یافته‌است که این نشان‌دهنده ثبات در عرضه پسته است که برای همه ما خوب است؛ با ثبات تولید می‌شود مصرف را افزایش داد و با افزایش مصرف، تقاضای جهانی پسته رشد خواهد کرد.

در ادامه می‌خواهم راجع به بازار پسته کالیفرنیا صحبت کنم. به‌طور کلی، وقتی به وضعیت تولید و مصرف سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲ نگاه می‌کنیم می‌بینیم که محصول اول سال به‌طور قابل توجهی بالاتر از حد انتظار بود. می‌دانستیم که این ناشی از افزایش سطح زیرکشت پسته بود، عملکرد درختان هم بهتر از حد انتظار بود. خوشحالیم که بگوییم تقاضای پسته خیلی بالا است، مخصوصاً مصرف داخلی پسته در بازار آمریکا رکورد زده‌است. از این بابت خیلی هیجان‌زده هستیم. در سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲ علی‌رغم چالش‌هایی که در کل دنیا بابت حمل و نقل وجود داشته‌است مفتخرم که بگوییم صنعت پسته کالیفرنیا توانسته با موفقیت پسته آمریکایی را به همه بازارها بفرستد؛ عرضه موفقیت‌آمیز پسته برای سال نوی چینی داشته‌باشد و تقاضای بالای پسته در بازار اروپا را نیز به‌خوبی پوشش دهد. درحالی‌که به پایان سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲ نزدیک می‌شویم میزان باقیمانده انبارها ۱۸۴ هزار تن پسته برآورد می‌شود که به حجم تولید پسته در سال محصولی جدید هر چقدر هم باشد، ثبات می‌بخشد.

در مورد پیش‌بینی تولید سال جدید باید گفت که همه می‌دانیم پیش‌بینی تولید محصول پسته به شدت کار دشواری است. همین‌قدر بگوییم که پیش‌بینی می‌شود از لحاظ تولید پسته سال محصولی ۲۰۲۲/۲۳ سال خوبی باشد، نه عالی. یکی از نگرانی‌های ما خشکسالی آمریکا است که خیلی از شما راجع به آن شنیده‌اید و در موردش بیشتر

در حال جدی‌تر شدن است و قرار است اثرات بلندمدت داشته‌باشد. از اثرات کوتاه‌مدت اجرای این طرح می‌توان به خصوص به اعمال محدودیت‌های اخذ مجوزهای لازم برای دسترسی به چاه‌های جدید اشاره کرد.

پیغام پروتئین گیاهی و ترویج مصرف مغز پسته به‌عنوان آجیل

در اینجا باید به افزایش مصرف جهانی پسته اشاره کنیم. پسته محصولی سالم، ساده و سرشار از پروتئین گیاهی است. مصرف‌کنندگان در دنیا روز به‌روز نسبت به این موضوعات حساس‌تر و آگاه‌تر می‌شوند. در گوش مصرف‌کننده پسته، پیغام منبعی غنی از پروتئین گیاهی طنین‌انداز است. پسته تنها محصولی است که همه ۹ آمینواسید ضروری برای بدن را دارد. بنابراین برای کسانی که دنبال منابع جایگزین پروتئین هستند، پسته بهترین انتخاب است. ما در زمینه‌های نوآوری و محصولات جدید هم فعالیت‌های قابل توجهی داشته‌ایم. همان‌طور که می‌دانید شعار تبلیغاتی «بدون پوست» نوآوری‌ای بوده که در ترویج و تبلیغ مصرف مغز پسته به‌عنوان میان‌وعده آجیلی داشته‌ایم که در بازار داخل آمریکا بسیار موفقیت‌آمیز بوده است.

• نتیجه‌گیری

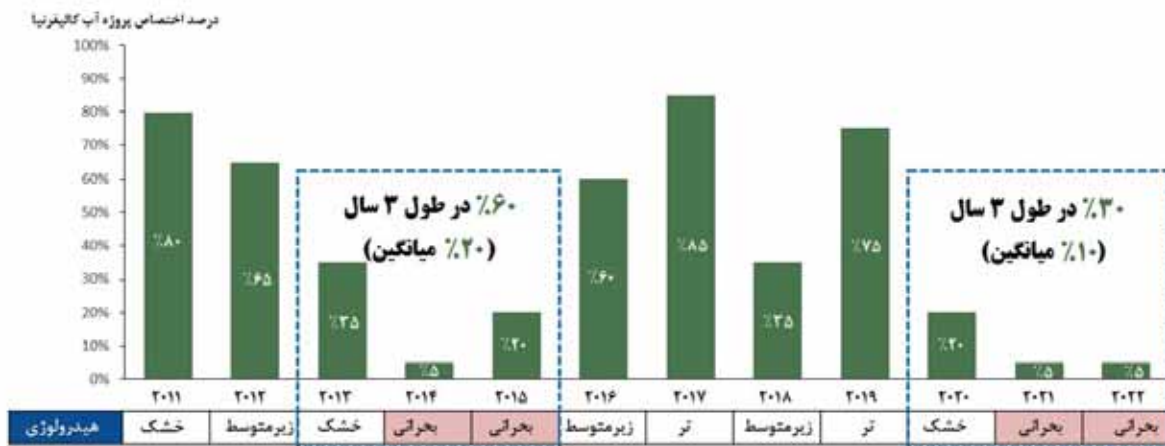
- در بازار داخلی آمریکا و بازارهای صادراتی تقاضای پسته به‌طور باثباتی در حال رشد است.
- افزایش سطح زیرکشت پسته در آمریکا تضمین ادامه عرضه امن و باثبات در همه بازارهای پسته آمریکایی است.
- شرایط خشکسالی و دغدغه‌های آبی کالیفرنیا بزرگ‌ترین ریسک‌های فعلی در صنعت پسته محسوب می‌شوند که با دقت آنها را زیرنظر داریم.

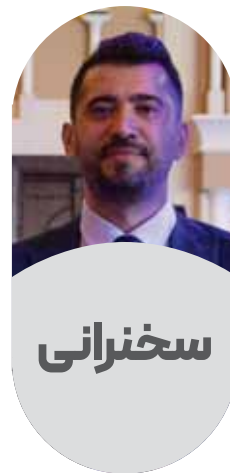

منابع آبی کالیفرنیا و شرایط فعلی

همه می‌دانیم که در کالیفرنیا با مشکلات آبی مواجه هستیم. آن را به دو بخش تقسیم می‌کنیم؛ یک- آب‌های سطحی یا بارشی و دو- آب‌های زیرزمینی. در مورد آب‌های سطحی باید بگوییم که در حال حاضر طی ۳ سال متوالی میزان بارندگی زیر سطح میانگین بوده‌است. این کمبود شدید در طول فصل رشد درخت مشکل ایجاد می‌کند. اگر دوره خشکسالی جاری (سال‌های ۲۰۲۲، ۲۰۲۱، ۲۰۲۰) را با دوره خشکسالی قبل مقایسه کنیم، به‌طور قابل توجهی الان وضع بدتری داریم. در نمودار ۳ می‌بینیم که سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ آخرین خشکسالی کالیفرنیا را داشتیم. از لحاظ هیدرولوژی آن دوره خشک تا خیلی خشک محسوب می‌شد. میانگین میزان آبی که در این دوره سه ساله از پروژه آبی کالیفرنیا (SWP) به پسته اختصاص پیدا کرد در هر سال ۲۰ درصد بود. اگر به دوره خشکسالی فعلی نگاه کنیم میزان اختصاص آب‌های سطحی به پسته نسبت به دوره قبل برای هر سال نصف شده‌است و ما از این بابت نگرانیم.

به‌غیر از آب‌های سطحی در مورد آب‌های زیرزمینی هم محدودیت‌هایی داریم. خیلی از شما راجع به طرح سیگما (مدیریت یکپارچه منابع آب زیرزمینی) شنیده‌اید که روز به‌روز

سرکان گرگولو سخنگوی پسته ترکیه
در اجلاس شورای جهانی اظهار داشت

پسته ترکیه؛ امیدواری برای افزایش مصرف جهانی پسته

سخنرانی

تولید و صادرات پسته ترکیه

نمودار ۱ وضعیت تولید و صادرات پسته ترکیه در ۳ سال محصولی اخیر را نشان می‌دهد. همان‌طور که پیدا است همگام با افزایش تولید پسته ترکیه، روند صادرات پسته ترکیه هم افزایشی است. صادرات پسته ترکیه از ۱۰ هزار تن در سال محصولی ۲۰۱۹/۲۰ به ۳۳ هزار تن در سال محصولی جاری رسیده است. این باعث خوشحالی ما است که پسته ترکیه هم کم‌کم بتواند به بازارهای جهانی پسته دست پیدا کند.

وضعیت تولید و فروش پسته ترکیه

مصارف فعلی و پتانسیل‌های آینده پسته ترکیه

غیر از ایتالیا و بعضی از کشورهای خاورمیانه مصرف مغز پسته در صنایع شیرینی‌سازی هنوز خیلی جا نیفتاده است. البته دلایل زیادی وجود دارد. قیمت یکی از مهم‌ترین دلایلش است، چون اگر مغز پسته را با محصولاتی دیگر مثل بادام یا گردو مقایسه کنید، مغز پسته با اختلاف قیمتش خیلی بالاتر است. اما با توجه به افزایش تولید پسته کالیفرنیا و ترکیه ما معتقدیم مصرف جهانی مغز پسته در صنایع شیرینی، شکلات و بستنی‌سازی روز به روز بیشتر شود. امیدواریم در آینده‌ای نزدیک با توجه به افزایش تولید و کاهش قیمت‌ها، مصرف مغز در دنیا بیشتر شود و صادرات مغز پسته از آمریکا، ایران و ترکیه بیش از پیش افزایش پیدا کند.

مانده انتقالی ترکیه از سال محصولی ۲۰۲۰/۲۱ به سال بعد حدود ۲۰۰ هزار تن بود. سال محصولی ۲۰۲۱/۲۲ سال کم‌محصول پسته ترکیه بود، اما در ابتدای آن سال در مجموع ۲۵۸ هزار تن محصول پسته برای عرضه داشتیم که از این مقدار تا به امروز ۸۴ هزار تن در داخل ترکیه مصرف شده است. به‌طور معمول مصرف داخلی پسته ترکیه سالانه حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ هزار تن است. امسال میزان مصرف داخلی پسته نسبت به سال قبل افت شدید داشته است؛ وضعیت اقتصادی ترکیه و مسائل پیرامون جنگ بین روسیه و اوکراین به این کاهش شدید دامن زده است. اما از طرف دیگر، با توجه به افزایش نرخ دلار، در صادرات پسته ترکیه (۳۳ هزار تن) امسال رکورد زدیم. با احتساب عدد ۶ هزار تن برای ضایعات مربوط به وزن پوست در مجموع ۱۲۳ هزار تن پسته به فروش رسیده است. پیش‌بینی ما از مانده انتقالی به سال محصولی جدید ۱۳۵ هزار تن پسته خشک در پوست است.

سطح زیرکشت پسته در ترکیه

عمده سطح زیرکشت پسته ترکیه در جنوب شرقی این کشور قرار دارد که سهم ۹۶ درصدی از تولید پسته دارد. استان‌های شانلی‌اورفا و غازی‌آنتپ مناطق اصلی تولید پسته در ترکیه هستند. تخمین می‌زنیم که ۸۰-۷۰ درصد تولید پسته ترکیه متعلق به این مناطق است. کل سطح زیرکشت پسته در ترکیه حدود ۴۰۰ هزار هکتار است که تقریباً ۷۰ درصد آن را باغات بارده تشکیل می‌دهند. قبلاً غازی‌آنتپ بیشترین سطح زیرکشت پسته را با رقم آنتپ داشت، اما اخیراً استان شانلی‌اورفا گوی سبقت را در باغبری‌های جدید ربوده است.

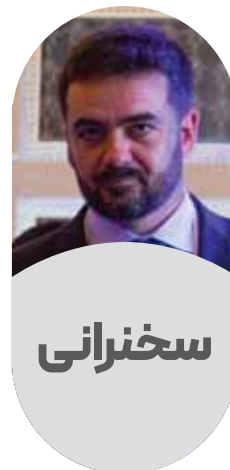
سطح زیرکشت پسته در ترکیه

نظر انجمن پسته ایران درباره آمار اعلامی پسته ترکیه

دیگر این است که بخش عمده تولید پسته ترکیه از باغات دیم حاصل می‌شود که این موضوع منجر به درصد بیشتری از پسته‌های پوک می‌شود. از این رو انجمن پسته ایران بر این باور است که برای ارائه ارقام تولید پسته ترکیه به صورت معادل خشک در پوست، می‌بایست در اعداد اعلامی صنعت پسته ترکیه یک ضریب تخمینی دو سوم ضرب شود تا تقریباً به همان مبنای گزارش دهی ایران و آمریکا برسیم. به عنوان مثال، اگر ادعای تولید ترکیه در سال محصولی جدید ۱۹۰ هزار تن پسته است، معادل خشک در پوست آن نزدیک به ۱۲۷ هزار تن پسته می‌شود.

بر خلاف روش ضبط و فرآوری پسته در ایران و آمریکا که ابتدا پوست تر پسته گرفته شده، مراحل شستشو و خشک شدن را طی می‌کند و در نهایت برای ذخیره‌سازی به انبارها انتقال داده می‌شود، در صنعت پسته ترکیه این‌گونه نیست. تقریباً کل محصول پسته ترکیه در مرحله فرآوری اولیه بعد از برداشت، بدون طی کردن فرآیند پوست شدن، شستشو یا حذف دانه‌های پوک، ابتدا خشک شده و سپس به انبارها انتقال داده می‌شود. پسته ترکیه در مرحله فرآوری ثانویه تمیز شده و مغز می‌شود تا برای بازار داخلی ترکیه جهت استفاده در صنایع شیرینی‌سازی آماده شود. نکته قابل توجه

سخنرانی

کارلوس سوارز سخنگوی پسته اسپانیا
در اجلاس شورای جهانی خشکبار تصریح کرد

روند رو به رشد تولید پسته اسپانیا

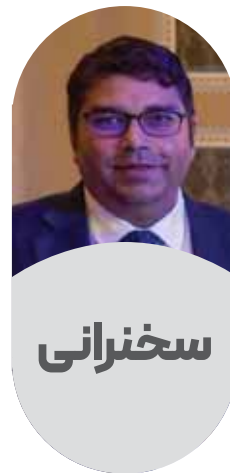
بخش اصلی آینده صنعت پسته اسپانیا است، پسته ارگانیک هم طرفداران خودش را دارد. برای مناطق پسته کاری که تحت کشت دیم هستند، تولید ارگانیک بهترین گزینه است، چرا که عملکرد این مناطق در هکتار پایین است، اما قیمت هر کیلو پسته ارگانیک در اروپا در حال حاضر چند یورو بیشتر از پسته تجاری است و بازار خوبی در اتحادیه اروپا برای آن وجود دارد، هرچند ممکن است این اختلاف قیمت در آینده کم شود.

من فکر می‌کنم یکی از دغدغه‌هایی که ما در اسپانیا داریم بحث فرآوری پسته است. فعالین پسته اسپانیا خیلی به این فکر نمی‌کنند که در آینده این حجم از پسته‌ای که قرار است داشته باشیم را چگونه می‌خواهیم ضبط و فرآوری کنیم! فقط تعداد محدودی از ترمینال‌های ضبط پسته در اسپانیا هستند که به فکر گسترش و افزایش ظرفیت یا ساخت ترمینال‌های جدید هستند. آنهایی هم که به فکر آینده هستند فقط مراحل پوست‌گیری و خشک کردن را در نظر می‌گیرند. بنابراین، به نظر من این موضوع مهمی است که همه فعالین صنعت باید برایش برنامه‌ریزی کنند و کارشان را توسعه دهند.

آخرین موضوعی که می‌خواهم به آن اشاره کنم بی‌نظمی صنعت پسته اسپانیا است. قبل‌تر گفتیم که در اسپانیا ۸ واریته پسته به هر دو روش تجاری و ارگانیک تولید می‌شود؛ این یعنی ۱۶ محصول پسته متفاوت. همه می‌دانیم که مشتری‌های بزرگ در دنیا دنبال ثبات در نوع، اندازه و کیفیت محصول‌اند، بنابراین برآورده کردن آن انتظارات با این سیستم فعلی بسیار دشوار است. ایده‌ای که برای حل این موضوع و روان شدن مسائل پسته مطرح کردیم تأسیس تشکل یکپارچه‌ای بود که هدف اصلی از تشکیل آن رسیدگی به امور مسائل تولید و تجارت پسته در کل قاره اروپا است. بدین منظور، یک سال پیش انجمن پسته اروپا (EPC) را در اسپانیا تأسیس کردیم که در راستای تحقق آن هدف مشغول به فعالیت است. بالاخره در قاره اروپا فقط اسپانیا تولیدکننده پسته نیست و کشورهای دیگر از جمله ایتالیا، یونان، پرتغال و حتی بخش‌هایی از فرانسه هم تولید پسته دارند. قطعاً کار دشواری است، اما در این انجمن همه تلاشمان را می‌کنیم که تولید پسته در اروپا را سازماندهی کنیم.

محصول پسته اسپانیا هنوز نوپا است. ما از اواخر دهه ۸۰ میلادی شروع به انجام تحقیقاتی راجع به کشت پسته کردیم. از سال ۲۰۱۰ یک سری باغریزی‌های آزمایشی شروع شد و بعد توسعه کشت به‌طور جدی ادامه پیدا کرد. در ۷-۸ سال گذشته سطح زیرکشت پسته در اسپانیا همواره در حال افزایش بوده و سالانه حدود ۱۰ هزار هکتار به آن اضافه می‌شود که نیمی از آن تحت آبیاری است. نهالستان‌ها در اسپانیا سالی بیش از ۲ میلیون نهال می‌فروشند که نیمی از آنها پیوند خورده‌اند. ارقام اصلی که ما تولید می‌کنیم عبارتند از: کرمان، گلدن‌هیلز، لاس‌تهیلز، واریته‌های آرورا و لارناکا از استرالیا و چند واریته دیگر. با تمام این واریته‌ها دو نوع پسته تولید می‌کنیم؛ تجاری و ارگانیک. این وضعیت برای فرآوری‌کننده‌های پسته در اسپانیا یک دغدغه بزرگ به حساب می‌آید، چون قابلیت ردیابی ۸ واریته که به دو روش تجاری و ارگانیک تولید می‌شوند و مدیریت و کنترل برداشت و فرآوری این طیف متنوع از ارقام کار پیچیده‌ای است. تولید پسته اسپانیا سالانه حدود ۵۰۰ تن در حال افزایش است. سال گذشته ما حدود ۲ هزار و ۷۰۰ تن محصول پسته داشتیم که در مقایسه با سایر کشورهای تولیدکننده مثل قطرهای در اقیانوس است، اما درختانی که ۷ سال پیش کاشته شدند دارند به بار می‌نشینند و ممکن است در آینده تولید پسته ما سالانه هزار تن افزایش پیدا کند. بنابراین، روند تولید پسته اسپانیا افزایشی است. در حال حاضر، میزان عملکرد درختان پایین است و ۵۰۰ کیلو در هکتار بیشتر نیست؛ دلیلش این است که نصف باغات پسته در اسپانیا تحت کشت دیم هستند. به‌طور میانگین دو مدل سطح زیرکشت پسته در اسپانیا تحت آبیاری است؛ مدل اول باغاتی هستند که اختصاص آب به آنها با محدودیت‌هایی روبه‌رو است؛ این باغات سالانه زیر ۲ هزار متر مکعب در هکتار آبیاری می‌شوند. میزان عملکرد این باغات قطعاً هیچ وقت بالاتر از ۱ تا ۱,۵ تن در هکتار نخواهد رفت. مدل دوم باغاتی هستند که تا ۸ هزار مترمکعب در هکتار آبیاری می‌شوند. این باغات پتانسیل متوسط عملکرد ۲,۵ تن در هکتار را دارند. بنابراین، به نظر من صنعت پسته اسپانیا این پتانسیل را دارد که ظرف ۲۰-۱۵ سال آینده به چهارمین تولیدکننده پسته در جهان تبدیل شود. این را هم اضافه کنم که جدا از تولید پسته تجاری که

گونجان چین سخنگوی بازار پسته هند
در اجلاس شورای جهانی خشکبار اذعان کرد

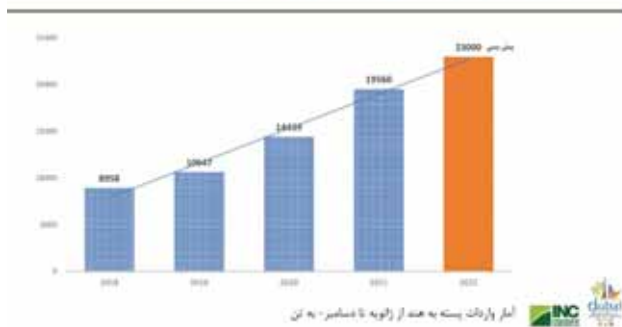

سخنرانی

هندوستان؛ بازاری در حال رشد برای پسته

مصرف کننده این حق را دارد که تصمیم بگیرد و هر محصولی با هر شرایطی که دوست دارد انتخاب کند و بخرد. مثلاً در حال حاضر بازار تحویل سریع محصول در هند حساسی داغ است و تا حدی پیش رفته که یکی از مهم ترین کانال های این مدل فروش نام تجاری خود را بلینک ایت (عبارتی انگلیسی به معنای در یک چشم به هم زدن) گذاشته است تا به مشتری این حس را القا کند که بعد از سفارش دادن به صورت آنلاین در یک چشم به هم زدن سفارش به دست مصرف کننده می رسد. بنابراین، همه این تغییرات کمک می کند به افزایش پتانسیل رشد مصرف پسته در هند. شخصاً فکر می کنم این تازه نوک کوه یخ است و مسیری که بازار هند در زمینه مصرف مغزجات پیش گرفته، با فرض تداوم فعالیت های تبلیغاتی و ترویجی، کشور ما را در آینده به بزرگ ترین مقصد پسته تبدیل خواهد کرد.

هندوستان؛ بازاری در حال رشد برای محصول پسته

نمودار زیر تغییر الگوی مبدأ پسته وارداتی به کشور هند را نشان می دهد. سال ۲۰۲۲ اولین سالی است که سهم پسته کالیفرنمایی از بازار هند تقریباً به اندازه پسته ایرانی خواهد بود. کشور هند سنتاً و صرفاً خواهان پسته ایرانی بود و مصرف کننده به دیدن پسته های کشیده ایرانی (خصوصاً احمدآقایی) در بازار عادت کرده بود، اما اخیراً با عرضه پسته کالیفرنمایی و کلاً روند افزایشی مصرف پسته، بازار هند نسبت به دریافت پسته از سایر مبادی هم روی خوش نشان می دهد. ما پیش بینی می کنیم که در آینده کشور آمریکا مبدأ اصلی پسته وارداتی به هند باشد. قطعاً ایران همیشه تأمین کننده پسته به بازار هند خواهد ماند، چرا که مبدأ سنتی پسته به بازار هند بوده است، اما پتانسیل رشد مصرف پسته در بازار هند از آن پسته کالیفرنمایی است؛ یک دلیلش فعالیت های ترویجی و تبلیغاتی صنعت پسته آمریکا در هند است که گوش مصرف کننده هندی را به شنیدن مداوم اسم «پسته کالیفرنمایی» آشنا کرده است. بنابراین،

در رابطه با فرصت های رشد بازار هند باید بگویم که هند در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ ترین بازارها نه فقط برای پسته بلکه تمامی مغزجات است. قبلاً در مورد بادام و گردو شاهد این اتفاق بوده ایم و حالا در مورد پسته هم همین اتفاق دارد می افتد. همان طور که در نمودار ۱ می بینید در سال ۲۰۱۸ نزدیک به ۹ هزار تن واردات پسته به کشور هند داشتیم که این عدد در سال ۲۰۲۱ به ۲۰ هزار تن رسید و برای سال ۲۰۲۲ پیش بینی می شود واردات پسته به هند حتی به ۲۵ هزار تن برسد. بنابراین، می بینیم که اندازه بازار پسته در هند در طول این پنج سال تقریباً ۳ برابر شده است. درست است که بازار هند در برابر بازار بزرگی مثل اروپا هنوز کوچک به نظر می رسد، اما این مسیری است که هند در حال طی کردن آن است. این وضعیت تا حدی مشابه رشد بازار گردو در هند است. در ۵ سال اخیر، محصول گردو در هند از یک بازار ۲۰ هزار تنی به بازاری ۶۰ هزار تنی رسید.

دلیل اصلی رشد مصرف پسته در بازار هند این است که مصرف آجیلی مغزجات در هند بسیار پرطرفدار شده است. خصوصاً بعد از شیوع ویروس همه گیر کرونا مردم هند نسبت به حفظ سلامتی خود و مواد غذایی که می خورند حساس تر شده اند. صنعت پسته آمریکا فعالیت های تبلیغاتی بسیار زیادی برای ترویج مصرف پسته و افزایش آگاهی مصرف کنندگان هندی از مزایای مصرف پسته برای سلامتی در هند انجام داده است؛ مخصوصاً انجمن تولیدکنندگان پسته آمریکا (APG) و شرکت پسته واندر فول که اقدامات زیادی در این زمینه انجام داده اند که به رشد مصرف پسته در بازار هند کمک شایانی کرده است.

از آنجا که جمعیت زیادی در هند گیاه خوار هستند، دانستن این نکته مهم که پسته منبع غنی پروتئین گیاهی است آنها را هر چه بیشتر ترغیب به خوردن پسته می کند. ما روز به روز می بینیم که تقاضای پسته در هند در حال رشد است و حتی بازار فروش آنلاین پسته هم داغ است. مهم ترین دلیل این رشد سریع مصرف پسته در هند سر کار آمدن شرکت های بزرگ و مدرن خرده فروشی مثل والمارت و کانال های بزرگ فروش آنلاین مثل آمازون، فلیپکارت و غیره است.

قبلاً شیوه های کلاسیک فروش و تجارت مرسوم بود. به طور سنتی، بازار هند همیشه خواهان مغزجات و خشکبار سنتی بوده است، اما ما به عنوان فرآوری کننده قبلاً نمی توانستیم خیلی نوآوری داشته باشیم و محصولات جدید به بازار عرضه کنیم، چون این انتخاب مصرف کننده نبود که بگوید چه می خواهم بخرم، بلکه واسطه هایی در بازار بودند که آنها تصمیم می گرفتند چه محصولی در بازار به مصرف کننده عرضه شود. در سال های اخیر آموزش های زیادی در زمینه تجارت شده است و تجارت در هند در حال خروج از آن حالت سنتی است. مخصوصاً آن با روی کار آمدن کانال های فروش آنلاین،

هند نقش به‌سزایی دارند. سرمایه‌گذاری‌های زیادی در این زمینه انجام شده‌است. ظرف پنج سال آینده پیش‌بینی می‌شود بیش از ۲۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در ایجاد زیرساخت‌های زنجیره تأمین و سیستم خرده‌فروشی مدرن صورت بگیرد. در یک سال آینده قرار است ۱۸۰۰ مرکز خرید بزرگ در هند ساخته شود. یکی از مزایایی که ما به‌عنوان صنعت مغزجات و خشکبار در تجارت مدرن امروز هند داریم، بحث دیده شدن این محصولات در فروشگاه‌ها است؛ در گذشته، در بازار سنتی هند از کل بودجه‌ای که یک خانواده برای خرید مواد غذایی در یک مغازه صرف می‌کرد، معمولاً سهم مغزجات و خشکبار حدود ۴ درصد بیشتر نبود. اما امروزه این سهم افزایش یافته و به ۸ تا ۱۰ درصد رسیده‌است. امروزه در سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های بزرگ هند فضای بیشتری در قفسه‌ها به مغزجات و خشکبار تعلق دارد. هرچه مشتری بیشتر محصولی را «ببیند» قطعاً بیشتر آن را می‌خرد. بنابراین، آنچه در دنیای مدرن غرب شاهد وقوعش بوده‌ایم قرار است در آینده در هند نیز به وقوع بپیوندد. آینده پسته در هند روشن است.

در عرضه پسته آمریکایی پتانسیل رشد زیادی می‌بینیم، مخصوصاً در کانال‌های تجارت مدرن و فروش آنلاین.

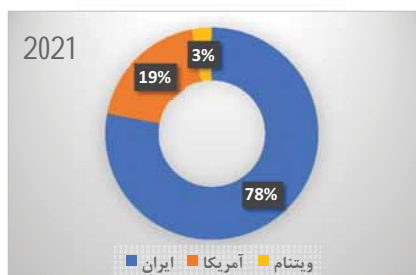
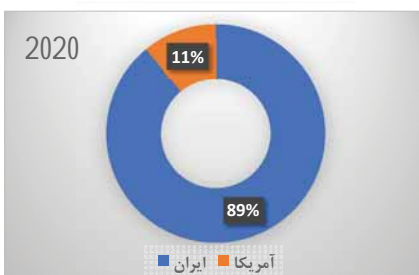
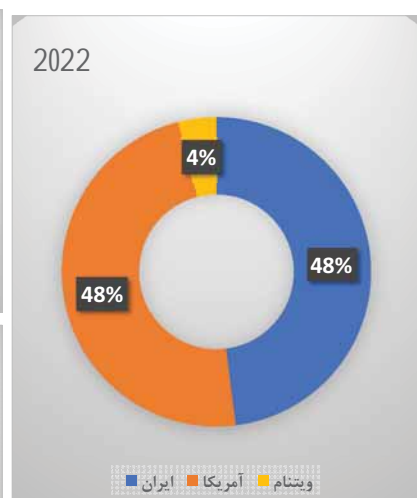
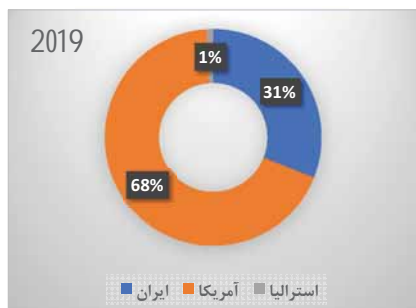
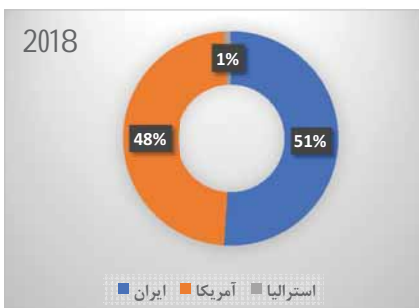
جامعه هند؛ در حال رشد و ثروتمندتر شدن

کشور هند سریع‌ترین رشد اقتصادی را در دنیا دارد. این کشور ۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر جمعیت دارد که ۶۵ درصد آن زیر ۳۵ سال سن دارند. افزایش شهرنشینی، رشد طبقه متوسط و افزایش قدرت خرید مصرف‌کننده، نیروهای محرک رشد مصرف پسته در هند محسوب می‌شوند. برخلاف گذشته، در حال حاضر در کشور هند تعداد خانوارهای با درآمد بیشتر در حال افزایش است. حفظ سلامتی و تندرستی نیز برای مصرف‌کنندگان هندی روز به‌روز اولویت بیشتری پیدا می‌کند. برای بخش بزرگی از طبقه مصرف‌کنندگان هندی مسئله قیمت مهم نیست و در عوض حفظ سلامتی و تأمین مواد مغذی برای اعضای خانواده اهمیت بیشتری دارد. مجموع این عوامل در پتانسیل رشد مصرف پسته در بازار

آینده‌ای روشن برای بازار پسته در هند

مبادی پسته وارداتی به هند

سی و نهمین اجلاس سالانه شورای جهانی مغزجات و خشکبار (XXXIX INC CONGRESS)، دبی، 11 تا 13 می 2022

تخمین تولید جهانی پسته

پسته خشک در پوست به تن

کشور	2022/2023				2021/2022			
	مانده محصول از سال قبل	کل تولید	جمع محصول در دسترس	اضافه محصول در پایان دوره	مانده محصول از سال قبل	کل تولید	جمع محصول در دسترس	اضافه محصول در پایان دوره
آمریکا	128,000	470,000	654,000	188,000	128,000	528,000	656,000	184,000
ایران	5,000	110,000	125,000	15,000	5,000	135,000	140,000	15,000
ترکیه	190,000	190,000	325,000	135,000	190,000	68,000	258,000	135,000
سوریه	0	19,500	19,500	0	0	22,000	22,000	0
یونان	0	9,000	9,000	0	0	7,200	7,200	0
استرالیا	0	3,650	3,650	0	0	2,300	2,300	0
اسپانیا	0	3,500	3,500	0	0	2,700	2,700	0
افغانستان	0	2,360	2,360	0	0	5,900	5,900	0
ایتالیا	0	1,200	1,200	50	0	1,000	1,000	0
چین	0	800	800	0	0	1,200	1,200	0
مجموع کشورها	323,000	810,010	1,144,010	338,050	323,000	773,300	1,096,300	334,000
مصرف جهانی (جمع محصول در دسترس منهای اضافه محصول پایان دوره)	762,300			805,960				

منابع: انجمن پسته ایران، انجمن تجارت مغزجات و خشکبار یونان، انجمن پسته کاران استرالیا و سایر منابع شورای جهانی

پرسش و پاسخ

در میزگرد پسته در اجلاس شورای جهانی خشکبار بررسی شد

دغدغه‌ها؛ پرسش‌ها و پاسخ‌ها

اما الان خوشبختانه اوضاع مثل گذشته نیست و در سرتاسر ایران پسته کشت می‌شود و این موضوع نوسانات تولید را کاهش داده‌است.

آیا سطح زیرکشت پسته در ترکیه در حال افزایش است؟ سرکان گرگولو- بله، سطح زیرکشت پسته در ترکیه در حال افزایش است. اما مهم‌تر از آن این است که کشاورزان دارند روزبه‌روز از شیوه‌های سنتی بیشتر فاصله می‌گیرند و با حفر چاه به سمت آبیاری باغات پیش می‌روند. در ترکیه موضوع خشکسالی جدی است و چون بخش اصلی تولید پسته در مناطق خشک متمرکز است آبیاری باغات و دسترسی به آب کشاورزی خیلی محدود است و حدود ۲۵ درصد بیشتر نیست. سطح فعلی زیرکشت پسته در ترکیه زیاد است، اما عملکرد باغات در هکتار به‌خاطر آبیاری نشدن و دیم بودن باغات هنوز خیلی پایین است. اما سطح زیرکشت هر سال به‌طور ثابتی در حال افزایش است و سالانه کشت

میزگرد پسته که در ده دقیقه پایانی به طرح سوال از پنلیست‌ها اختصاص پیدا کرد. مایکل هومان، مدیر میزگرد پسته، سوالات دریافتی از مخاطبین حاضر در جلسه را که از طریق اپلیکیشن اجلاس ارسال شده بود، خطاب به هر کدام از پنلیست‌ها مطرح کرد که در ادامه با هم می‌خوانیم.

علت کاهش قابل توجه محصول پسته ایران در سال جدید چه بوده‌است؟
بهروز آگاه- سرمایه‌دگی شدید علت اصلی آن بوده‌است. توجه کنید که اقلیم ایران بیابانی است و در بسیاری از مناطق نوسانات زیاد دمایی در طول روز داریم. این موضوع حتی باعث شده پسته ایرانی روغن بیشتر و در نتیجه طعم بهتری داشته باشد. بنابراین، به‌خاطر این نوسانات شدید دمایی در بعضی سال‌ها سرمایه‌دگی اتفاق می‌افتد. امسال در فروردین ماه

چند شب دما به زیر منفی ۵ درجه رسید و به محصول پسته بعضی از مناطق ایران خسارت جدی وارد کرد. اما ناگفته نماند با توجه به اینکه در حال حاضر ۲۷ استان از کل ۳۱ استان ایران زیرکشت پسته هستند، این تغییرات آب و هوایی و میزان سرمایه‌دگی‌هایی که بعضی سال‌ها اتفاق می‌افتد خوشبختانه در همه مناطق یکسان نیست. قبلاً که سطح زیرکشت پسته ایران تنها در استان کرمان متمرکز بود، اگر سرمایه‌دگی اتفاق می‌افتاد دیگر محصولی باقی نمی‌گذاشت،

پسته جایگزین خیلی از محصولات مثل غلات می‌شود.

متوسط مالکیت در اسپانیا چقدر است و آیا هنوز زمین برای افزایش سطح زیر کشت پسته وجود دارد؟

کارلوس سوارز - متوسط مالکیت در اسپانیا در حال تغییر است. در ابتدا که کشت پسته یک فعالیت جانبی و محدود به بعضی خانواده‌ها بود، متوسط مالکیت به ۵ هکتار هم نمی‌رسید. اما در حال حاضر کلی سرمایه‌گذار وارد کشت پسته شده‌اند و حتی فعالینی از صنعت بادام داریم که وارد کار پسته شده‌اند و باغات بزرگ‌تر می‌ریزند. در حال حاضر در اسپانیا مالکیت بین ۵۰۰ تا هزار هکتار هم داریم. امروز متوسط مالکیت بیش از ۲۰ هکتار است و این عدد همچنان در حال افزایش است.

چه محصولات جانبی یا فرصت‌های جدیدی برای پسته می‌بینید که بتواند ارزش افزوده ایجاد کند؟

بهروز آگاه - در ایران پتانسیل رشد زیادی برای روغن پسته به‌عنوان یک محصول جانبی وجود دارد؛ روغن پسته طعم مطبوعی دارد و می‌تواند جایگزین خوبی برای روغن زیتون یا سایر روغن‌ها در صنایع غذایی و آرایشی باشد. در حال حاضر، این محصول در فروشگاه‌های اروپایی قیمت بالایی دارد، اما اگر تولید آن بیشتر شود قیمتش در نهایت معقول‌تر خواهد شد و مصرف‌کنندگان بیشتری می‌توانند از آن استفاده کنند. موضوع مهم‌تر این است که مردم در دنیا هر چه بیشتر دارند به سمت مصرف مغزجات درختی به‌عنوان غذای سالم روی می‌آورند. طبق آماری که شورای جهانی خشکبار در سالنامه آماری خود منتشر کرده‌است، سال گذشته پسته به ارزش حدود ۱۰ میلیارد دلار در دنیا فروخته شده‌است. در گذشته ارزش فروش بادام بالاتر از بقیه مغزجات بود و فکر می‌کنم این اولین بار

دادیم. اما هنوز فرصت‌های زیاد دیگری در زمینه ایجاد نوآوری‌ها وجود دارد.

آیا تعرفه گمرکی واردات پسته به هند از مبادی مختلف فرق می‌کند؟

گونجان جین - به‌طور کلی تعرفه گمرکی واردات پسته در هند ۱۰ درصد است که در مقایسه با سایر مغزجات مثل بادام و پسته پایین‌ترین تعرفه را دارد. واردات بادام به هند ۱۲۰ درصد تعرفه گمرکی دارد. در حال حاضر، تفاوتی بین تعرفه گمرکی پسته وارداتی از مبادی مختلف وجود ندارد.

پتانسیلی برای واردات مغز پسته ترکی به بازار هند وجود دارد؟

گونجان جین - هند به‌طور سنتی پسته احمدآقایی ایرانی یا رقم کرمان از کالیفرنیا را می‌شناسد و هنوز شناخت چندانی از پسته ترکیه ندارد. شرکت خود ما در گذشته مقصداری مغز پسته ترکی در رقم آنتپ وارد کرد، اما به‌طور کلی بازار هند هنوز خیلی با پسته ترکیه آشنایی ندارد. در مواقعی که اختلاف قیمت بین مغز پسته ایرانی و ترکی خیلی بالا باشد، احتمال اینکه خریداران هندی به مغز پسته ترکی روی آورند، وجود دارد.

است که پسته گوی سبقت را ربوده‌است.

سرکان گورگولو - من فکر می‌کنم قیمت مغز پسته به‌عنوان یک ماده افزودنی در صنایع غذایی و شیرینی هنوز مقداری بالا است. مردم به نوآوری در این زمینه علاقه دارند. همین الان استفاده از مغز پسته در ترکیه، خاورمیانه و ایتالیا به‌عنوان ماده افزودنی در بستنی خیلی محبوب و پرطرفدار است، اما من فکر می‌کنم اگر در آینده افزایش عرضه مغز پسته و ثبات در عرضه آن و به طبع آن کاهش قیمت در این زمینه داشته باشیم، شاهد نوآوری‌های بسیار بیشتری در مصرف مغز پسته به‌عنوان ماده افزودنی در صنایع غذایی، شیرینی‌سازی، بستنی‌سازی و شکلات‌سازی خواهیم بود. در حال حاضر، در بازارهای جهانی نوآوری‌های زیادی در تولید محصولات جانبی سایر مغزجات مثل بادام، گردو و بادام‌هندی می‌بینیم. اما هنوز برای تولید و ترویج مصرف محصولات جانبی پسته باید خیلی کار کنیم.

مایکل هومن - در مورد بازار آمریکا هم من مایلیم اضافه کنم که نوآوری‌های زیادی در این زمینه صورت گرفته‌است. ما برای ترویج مصرف مغز آجیلی با طعم‌های گوناگون فعالیت‌های زیادی انجام

سی و نهمین اجلاس سالانه شورای جهانی مغزجات و خشکبار (XXXIX INC CONGRESS)، دومی، 11 تا 13 می 2022

تخمین تولید جهانی مغزجات درختی

معادل خشک در پوست به تن

2022/2023				2021/2022				محصول	
اضافه محصول پایان دوره	جمع محصول در دسترس	کل تولید	مانده محصول از سال قبل	اضافه محصول پایان دوره	جمع محصول در دسترس	کل تولید	مانده محصول از سال قبل		
338,050	1,144,010	810,010	334,000	334,000	1,096,300	773,300	323,000	پسته	
402,878	2,095,410	1,641,723	453,687	453,687	1,970,570	1,665,870	304,700	مغز بادام	
184,000	2,844,770	2,655,395	189,375	189,375	2,404,075	2,265,730	138,345	گردو	
167,900	1,393,700	1,255,000	138,700	138,700	1,297,650	1,165,150	132,500	فندق	
-	276,603	276,603	-	-	243,520	246,520	-	ماکامیا	
-	4,425,000	4,425,000	-	-	4,100,000	4,110,000	-	بادام هندی	
4,200	92,550	88,500	4,050	4,050	86,700	75,000	11,700	آجیل برزیلی	
6,000	81,420	72,100	9,320	9,320	138,705	117,080	21,625	دانه کاج	
75,269	339,353	264,084	75,269	75,269	347,201	256,657	90,544	پکان (گردوی آمریکایی)	

گذشته در ماه مشابه (نزدیک به ۸ هزار تن)، ۶۹ درصد افت داشته‌است. در اردیبهشت‌ماه بازارهای صادرات مجدد (امارات و ترکیه)، مشترک‌المنافع و شبه قاره هند با فاصله نزدیکی نسبت به یکدیگر بیشترین سهم از صادرات پسته ایرانی را به خود اختصاص دادند. این در حالی است که هر یک از بازارهای شرق دور، اروپا و خاورمیانه، مقصد مقادیری کمتر از ۴۰۰ تن پسته بودند.

از کل پیش‌بینی ۱۴۰ هزار تن پسته در دسترس در ابتدای سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰، معادل ۱۰۵ هزار تن پسته تا پایان اردیبهشت‌ماه مصرف شده که از این مقدار ۱۶ هزار تن برای مصرف داخل برآورد می‌شود. طبق آمار گمرک ایران، مجموع وزن صادرات انواع پسته در این مدت ۷۶ هزار تن گزارش شده که با احتساب ۱۳ هزار تن ضایعات مربوط به پوست مغز و مغز سبز صادراتی، در مجموع ۹۲ هزار تن پسته معادل خشک در پوست به بازارهای مقصد پسته ایران صادر شده‌است. مانده محصول پسته ایران در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱، پس از کسر برآورد مصرف داخل، میزان صادرات و ضایعات پوست مغز و مغز سبز صادراتی، ۳۵ هزار تن تخمین زده می‌شود.

طبق آمار گمرک و محاسبات انجمن پسته ایران ۹۲ هزارتن در هشت ماه از سال تجاری فروش رفته‌است

افت شدید صادرات پسته ایران در اردیبهشت

سحر نخعی، دبیر کمیته بازرگانی

طبق آمار گمرک و محاسبات انجمن پسته ایران در هشتمین ماه از سال تجاری ۱۴۰۰-۱۴۰۱ (اردیبهشت‌ماه)، ۲ هزار و ۴۰۰ تن پسته صادر شده‌است که این رقم حتی از میزان صادرات در فروردین‌ماه کمتر است. شرایط بازار در اردیبهشت‌ماه تحت

تأثیر سرمازدگی محصول جدید و امید به افزایش نرخ دلار، منجر به کاهش عرضه توسط باغداران و افزایش قابل توجه قیمت ریالی پسته در بازار داخل گردید. همچنین، صادرات پسته ایران در اردیبهشت‌ماه امسال نسبت به میانگین چهار سال

وضعیت موجودی و مصرف پسته ایران - پایان اردیبهشت ۱۴۰۱

وضعیت صادرات پسته ایران - اردیبهشت ۱۴۰۱

گزارش پرایمکس از افزایش فروش در تاریخ ۱۰ خرداد ۱۴۰۱

پیش‌بینی تولید ۴۷ هزار تن پسته آمریکا

سحر نخعی دبیر کمیته بازرگانی

فروش پسته آمریکا در ماه آوریل (۱۲ فروردین تا ۱۰ اردیبهشت) حدود ۳۱ هزار تن بوده است که افزایشی ۸ درصدی در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته محسوب می‌شود؛ به این ترتیب که در داخل آمریکا ۱۱ هزار تن و در حوزه صادرات ۲۰ هزار تن پسته به فروش رسید؛ کاهش فروش داخلی ۱۳ درصد و صادرات نمایانگر افزایشی ۲۵ درصدی نسبت به ماه آوریل سال قبل بوده است.

فروش تجمعی پسته (از ماه سپتامبر تا پایان ماه آوریل) حدود ۲۸۴ هزار تن بوده که افزایشی ۱۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال پیش به حساب می‌آید. در این مدت، فروش داخلی ۹ درصد و صادرات ۱۱ درصد افزایش را تجربه کردند.

خسارت سرمازدگی محصول پسته در ایران ۵۰ درصد گزارش شده است که پیش‌بینی تولید آنها را به حدود ۹۰ تا ۱۱۰ هزار تن می‌رساند. قیمت‌های پسته ایرانی در حال افزایش بوده و در حال حاضر کیلویی حدود ۸۸ سنت بالاتر از پسته آمریکایی پیشنهاد می‌شوند. صادرات پسته ایرانی به بازارهای هند و خاورمیانه در ماه آوریل امسال نسبت به سال گذشته ۱۲۴ درصد افزایش داشته است. میزان صادرات هشت ماهه به این بازارها نیز در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته با ۶۰ درصد رشد روبه‌رو بوده است.

در فصل گل پسته در آمریکا با نوسانات دمایی روبه‌رو شدیم؛ دو روز به شدت غیرعادی گرم داشتیم که در گلدهی درختان پسته اختلال ایجاد کرد و به بعضی دانه‌ها آسیب زد. محصولی که پتانسیل این را داشت به ۵۵۰ هزار تن برسد، در حال حاضر با توجه به شرایط غیرعادی گلدهی و آنچه الان در باغات مشاهده می‌کنیم احتمالاً حدود ۴۷۰ هزار تن خواهد بود.

در ماه آوریل قیمت فروش هر کیلوگرم پسته خندان درجه یک اونس ۲۲-۱۸، حدود ۸٫۵ دلار و هر کیلوگرم پسته خندان درجه یک اونس ۲۷-۲۱ حدود ۸ دلار گزارش شده است. مغز کامل پسته حدود ۱۹ دلار معامله می‌شود.

مقایسه وضعیت فروش ماهانه و تجمعی پسته آمریکا نسبت به سال گذشته
معادل خشک در پوست (تن)

تجمعی		ماهانه			مقاصد (درصد)		مقاصد
درصد تغییر	۲۰۲۰-۲۰۲۱	۲۰۲۱-۲۰۲۲	درصد تغییر	۲۰۲۰-۲۰۲۱	۲۰۲۱-۲۰۲۲		
%۹	۹۵۰۴۳۲	۱۰۴۰۳۲۱	%-۱۲	۱۳۰۰۱۴	۱۱۰۴۰۱	%۳۷	مصرف داخل آمریکا
%۱۴	۶۹۰۲۸۷	۷۸۰۸۲۵	%۴۸	۲۰۹۵۲	۴۰۳۵۷	%۲۸	آسیا
%-۵	۶۱۰۶۹۹	۵۸۰۵۶۶	%-۵	۸۰۹۹۹	۸۰۵۲۹	%۲۱	اروپا
%۶۰	۱۶۰۷۱۹	۲۶۰۸۱۹	%۱۲۴	۲۰۲۴۵	۵۰۰۱۹	%۹	خاورمیانه/آفریقا
%۱۷	۱۰۰۹۵۵	۱۲۰۷۷۳	%۰	۱۰۴۵۴	۱۰۴۵۸	%۴	کانادا و مکزیک
%۵	۲۰۶۴۰	۲۷۶۶	%۷۶	۲۷۷	۴۸۷	%۱	سایر
%۱۱	۲۵۶۰۷۳۱	۲۸۴۰۷۱	%۸	۲۸۹۴۰	۳۱۲۵۱	%۱۰۰	مجموع

خانم دکتر زهرایی! بحث را با یکی از برخوردارهای کشاورزان با طرح سازگاری با کم آبی شروع می‌کنیم، وقتی کشاورزها در مناطق مختلف به شرکت‌های آب منطقه‌ای مراجعه می‌کنند به آنها گفته می‌شود بر اساس طرح سازگاری با کم آبی، پروانه بهره‌برداری شما ۲۵ درصد کاهش پیدا کرده است. این سوال مطرح است که طرح سازگاری با کم آبی بر اساس چه مستندات و پشتوانه قانونی پروانه‌های بهره‌برداری را کاهش می‌دهد؟

طرح احیا و تعادل بخشی آبخوان‌ها از اوایل دهه نود در جریان است. در واقع، هدف این طرح توقف افت آبخوان‌ها و احیا آنهاست؛ به این معنی که آن افت انباشته شده‌ای که از دهه‌ها پیش اتفاق افتاده را سعی کنیم جبران نماییم. فرض کنید در استان کرمان از پنج دهه پیش این افت‌ها شروع شده‌است، باید بتوانیم این آبخوان‌ها را به آن وضعیتی که چهار، پنج دهه پیش داشتند برگردانیم.

این طرح سال‌ها در دست انجام بوده، در یک مناطقی توفیقات خوبی هم داشته، در بعضی مناطق هم زیاد موفق نبوده و یکی از اقداماتی که بر اساس آن انجام می‌شود اصلاح و تعدیل پروانه‌های بهره‌برداری آب است.

اصلاح به این معنی که در یک دوره‌ای در گذشته پروانه‌های آبی که صادر شده خیلی بیشتر از مقدار نیاز مصرف کننده بوده است؛ مثلاً فرض کنید برای تأسیس یک واحد دامداری یا برای یک واحد زراعی درخواست پروانه می‌کردند و حجمی که در پروانه اجازه برداشت به بهره‌بردار داده شده خیلی بیشتر از مقدار نیاز واقعی‌اش بوده است که هیچ‌وقت هم شاید استفاده نمی‌کرده‌است.

اینکه این ارقام را با نیاز آن مصرف کننده متناسب کنند، اصلاح پروانه می‌گویند. اینکه ما نیاز داریم مصارف آب را کاهش دهیم برای اینکه افت آبخوان متوقف شود و به تدریج آن ذخیره از دست رفته را بتوانیم بازیافت

تشکیل کارگروه سازگاری با کم آبی با هدف ایجاد ساختاری جدید جهت هماهنگی و

انجام در برنامه‌های سازگاری با کم آبی و تعادل منابع و مصارف آب در اسفند سال ۱۳۹۶ توسط هیأت وزیران مصوب گردید. دکتر بنفشه زهرایی، مدیرکل مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو و دبیر کارگروه ملی سازگاری با کم آبی است، در این شماره ماهنامه دنیای پسته با وی درباره برنامه‌های این کارگروه و اما و اگرهای اجرای مصوبات آن به گفت‌وگو نشستیم.

بنفشه زهرایی مدیرکل
دبیر کارگروه ملی
سازگاری با کم آبی

اما و اگرهای طرح سازگاری با کم آبی

مصاحبه‌کننده
مریم حسنی سعدی

هیچ کدام از آنها ذینفعان آب و بخش خصوصی و کشاورزان ما حضور ندارند، چرا؟

شأن تشکیل کارگروه ملی سازگاری با کم آبی بحث هماهنگی برنامه‌های بخش‌های مختلف دولت برای پایدار کردن منابع آب و مدیریت مصرف آب بوده‌است. بنابراین، دستگاه‌هایی که عضو کارگروه ملی هستند، همان‌طور که شما گفتید همه دولتی هستند. ولی قطعاً دستگاه‌های دولتی ذیربط می‌توانستند هماهنگی با بهره‌بردارها را خودشان بر عهده بگیرند؛ به این معنی که مثلاً در استان خراسان رضوی از ظرفیت دانشگاه فردوسی مشهد استفاده شده و آنها سعی کردند نمایندگان بهره‌برداران از آب و کشاورزان را به طور خاص درگیر کنند تا برنامه‌ها و توافقتشان را برای اجرا تضمین کنند و الان هم با مشارکت تشکل‌های کشاورزی دارند آن‌ها را اجرا می‌کنند.

اینکه لزوماً یک نماینده از کشاورزان بیاید و بنشیند در جلسه خیلی به کار کمکی نمی‌کند که برنامه مطابق نظر کشاورزان تصویب شود. آنچه کمک می‌کند این است که در زمان تضمین برنامه جلب مشارکت این بهره‌بردارها

اجزای برنامه به توافق برسند. مثلاً در مورد اصلاح و تعدیل پروانه، چه تعداد پروانه را می‌شود اصلاح و تعدیل کرد یا چه مقدار چاه غیرمجاز را تا سال ۱۴۰۵ می‌شود مسدود کرد. بنابراین، در برنامه‌های سازگاری با کم آبی دستگاه‌های استان‌ها روی این تعداد با هم توافق کردند و در برنامه‌ها مصوب کردند. در برخی از جاه‌ها یک مقداری تفاوت‌هایی بین هدف‌گذاری طرح احیا و تعادل بخشی و برنامه‌های سازگاری وجود دارد که ناشی از توافق استانی است. ولی در کل، این برنامه‌ها تقریباً با هم سازگار است و تحت هر دو عنوان طرح سازگاری و طرح احیاء و تعادل بخشی دارد دنبال می‌شود.

پس آنچه طرح کارگروه سازگاری با کم آبی با سایر برنامه‌هایی که برای بحث تعادل بخشی مطرح شده بود متمایز کرده استفاده از کارگروه‌های استانی و هماهنگی دستگاه‌ها برای رسیدن به اهداف پیش‌بینی شده است. بلکه!

در کارگروه سازگاری چه در سطح ملی و چه استانی می‌بینیم در

کنیم تعدیل پروانه می‌گویند. بنابراین، این اقدام صرفاً مربوط به برنامه سازگاری با کم آبی نیست و در قالب برنامه‌های طرح احیا و تعادل بخشی از چندین سال پیش در جریان بوده‌است.

شروع طرح سازگاری با کم آبی از چه سالی بود و با چه هدفی ایجاد شد؟

برنامه‌های سازگاری با کم آبی از سال ۱۳۹۷ شروع شد و تا پایان سال ۱۳۹۹ و فروردین ۱۴۰۰ برنامه همه استان‌ها به تصویب رسید. هدف اصلی‌اش در واقع کم کردن مصارف آب در حد آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغیه وزارت نیرو است. به این معنی که برای اینکه منابع آبی سطحی و زیرزمینی در هر منطقه‌ای پایدار باشند لازم است مقدار مصارف از یک سقفی تجاوز نکند، در وزارت نیرو به این سقف آب قابل برنامه‌ریزی گفته می‌شود. آب قابل برنامه‌ریزی هم برای آب سطحی و هم برای آب زیرزمینی تعریف می‌شود. اهداف و برنامه‌های سازگاری با کم آبی محدود کردن مصارف در حد آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغیه وزارت نیرو است و دنبال کردن اهداف طرح احیا و تعادل بخشی است.

بنابراین، بخشی از اقداماتی که در برنامه‌های سازگاری با کم آبی درج شده همان پروژه‌های طرح احیا و تعادل بخشی است که اصلاح و تعدیل پروانه هم جزو آن است.

تفاوت طرح احیا و تعادل بخشی با طرح سازگاری با کم آبی در چیست؟

یک تفاوتی که بین برنامه‌های سازگاری با کم آبی و طرح احیا و تعادل بخشی وجود دارد این است که طرح احیا و تعادل بخشی به صورت متمرکز توسط وزارت نیرو دنبال می‌شده و همراهی دستگاه‌های دیگر لزوماً با آن تأمین نشده بود؛ مثلاً وزارت جهاد کشاورزی که خیلی نقش مهمی می‌تواند در کاهش مصارف آب ایفا کند حضور نداشت، اما در برنامه‌های سازگاری با کم آبی از خود دستگاه‌های استان‌ها درخواست شد که در مورد

انجام می‌شد و کشاورزها در جریان نحوه اجرای مصوبه و تضمین برنامه که در استان‌ها دنبال می‌شود، باشند. قابل ذکر است که ما از سال ۱۳۹۷ که تدوین برنامه‌ها شروع شد به همه استان‌ها نامه زدیم و درخواست کردیم در تضمین برنامه‌ها دانشگاه‌ها، اتاق بازرگانی و بخش خصوصی را درگیر کنند، ولی اینکه چقدر استان‌ها به این توصیه ما عمل کردند یا نکردند، یک مقداری در استان‌های مختلف متفاوت بوده است.

هیئت وزیران حدوده ده موضوع نظیر محدودیت کشت، کاهش آب در مصرف فضای سبز، تحویل حجمی و ... را برای پیگیری کارگروه‌های استانی برشمرده است. در مورد این برنامه‌ها توضیح می‌دهید که هدف گذاری‌هایشان چگونه بوده و اینکه چقدر توانستند موفق باشند و آیا موضوعی بوده که به این ده مورد اضافه شده باشد؟

محدودیت کشت‌ها با نیاز آبی بالا ما تقریباً سعی کردیم به تمام بندهای آن مصوبه که از اسفند ۱۳۹۶ که کارگروه ملی تشکیل شد، پردازیم. به‌طور مثال، اینجا ذکر شده محدودیت کشت برنج که از سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی در سال‌های گذشته بوده است. بر همین اساس در سال ۱۳۹۸ جلسه کارگروه ملی و کمیته تخصصی ذیلش، مختص این موضوع تشکیل شد و یک مصوبه‌ای در مورد محدودیت کشت برنج در استان‌های خارج از گیلان و مازندران مصوب شد و چندین ماه هم اجرایش پیگیری شد. اما در سال اول اجرای آن مصادف شد با سال ۱۳۹۸ که بارش‌های خیلی زیادی اتفاق افتاد و اراضی در استان‌های گلستان و خوزستان که دو قطب اصلی تولید برنج خارج از گیلان و مازندران هستند زه‌دار شدند و همین باعث شد که در واقع شرایط اجتماعی برای پیگیری این مصوبه مناسب نباشد. باید بگویم کارگروه ملی و دولت در اجرای آن مصوبه مربوط به

محدودیت کشت برنج موفق نبود. البته مباحثش هنوز باقی است، ولی به آن شکلی که طراحی شده بود در سال ۱۳۹۸ پیگیری نشد.

اصلاح تعرفه‌ها به منظور پیاده‌سازی الگوی مصرف آب شرب

بند بعدی مربوط به اصلاح تعرفه‌های آب شرب برای اعمال الگوی مصرف است. با استناد به این بند در همان سال ۱۳۹۷ که سال اول تشکیل کارگروه ملی بود، تعرفه آب متناسب با این مصوبه اصلاح شد و یک حالت پلکانی پیدا کرد که مشترکینی که بالاتر از الگوی مصرف که ۱۵۰ لیتر برای هر نفر در روز مصرف می‌کنند، تعرفه‌های بیشتری لحاظ شود. مقداری سعی شد الگوی تعرفه طوری اصلاح شود که مصرف کننده‌ها به سمت مصرف زیر ۱۵۰ لیتر برای هر نفر در روز سوق داده شوند و از سال ۱۳۹۷ همین ساختار تعرفه در شرکت‌های آب و فاضلاب مورد استفاده قرار می‌گیرد.

کنترل اضافه برداشت از منابع آب زیر زمینی با افزایش تعرفه مصارف مزاد برای دوره محدود

یک بحث دیگر این بود کسانی که بیشتر از پروانه، برق مصرف می‌کنند برق‌شان به‌صورت تعرفه بخش کشاورزی محاسبه نشود و مشمول تعرفه تجاری شوند. این موضوع هم در کارگروه ملی دنبال شد و یک دستورالعملی برای اصلاح تعرفه برق در سال ۱۳۹۸ تصویب شد. منتی در اجرایش مشکلات زیادی پیش آمد از جمله اینکه نیاز به بانک‌های اطلاعاتی بخش‌های آب و برق با هم تطبیق داده شود. به این دلیل که یک مشترکی ممکن است که در بانک‌های اطلاعاتی آب با شناسه و مشخصاتی شناسایی می‌شود در سیستم برق با یک شناسه دیگری شناسایی می‌شود که تطبیق دادن اینها خیلی کار مشکلی است. کاری که کارگروه ملی انجام داد این بود که در بازه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ کار زیادی برای تطبیق این بانک‌های اطلاعاتی انجام شد. یک مقدار پیشرفت‌هایی حاصل شد تا سامانه‌های اطلاعاتی و آن ابزارهای

کامپیوتری که بین دو تا بخش‌ها استفاده می‌شد با هم هماهنگ شود. این فرآیند هنوز تکمیل نشده و هنوز در دست پیگیری است. علت عدم اجرای آن هم این است که تا زمانی که تمام مشترکین در کل کشور تطبیق اطلاعاتشان انجام نشود، تعرفه قابل اعمال نیست. گزارش پیشرفت این کار و نحوه پیگیری آن در روزهای اخیر به سمع و نظر وزیر نیرو رسید و برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفت که در دست اقدام است.

کاهش آب مصرفی فضای سبز یکی از آن بندهایی که در آن مصوبه آمده مربوط به کاهش مصرف آب فضای سبز است. سال‌هاست این

”**اگر در ارزیابی عملکرد برای رفع موانع برسیم به پیشنهادات مشخصی از استان‌ها که یکی می‌تواند راهکارهایی برای جلب مشارکت بیشتر بهره‌بردارها باشد، حتما اقدام می‌کنیم**“

هیئت وزیران تصویب شود به وظایف کارگروه اضافه می‌شود.

بحث تعدیل پروانه‌ها یعنی کاهش حق برداشت آب، در واقع تضییع حق است؛ چرا که کشاورزان با اتکا به صدور پروانه و حق برداشت مندرج در آن اقدام به سرمایه‌گذاری کرده‌است. الان بر اساس طرح سازگاری با کم آبی می‌خواهید دبی‌اش را کاهش دهید. این تضییع حق نیازمند قانون و جبران حقوق است، آیا این موضوع هم از سوی کارگروه پیگیری شده‌است؟

من خیلی جواب دقیقی برای این سوال شما ندارم. من خیلی ابا دارم از اینکه وارد مباحث حقوقی شوم، چون تخصص حقوق آب ندارم. مجموعه قوانین و مقررات آب در ایران خیلی مبهم هستند و خیلی درکشان حداقل برای من راحت نیست. بنابراین، جوابی که به شما عرض می‌کنم مطلقاً جواب حقوقی نیست این را باید از یک حقوقدان بپرسید که از نظر حقوقی به شما دقیق‌تر بگویند که به چه صورت است.

از منظر مدیریت و برنامه‌ریزی منابع آب، همان قدری که بهره‌بردارهای فعلی در بهره‌برداری از منابع آب حق دارند، نسل‌های آینده‌ای هم که روی این منابع آب باید نیازهای شرب و بهداشت‌شان و سایر نیازهای آبی‌شان را تأمین کنند، محق هستند. یعنی این طوری نیست که ما یک منبع آب زیرزمینی را که قرن‌ها طول کشیده تا زیر استان کرمان انباشته شده را در عرض چهل، پنجاه سال بخوریم و تمام کنیم و بعد به نسل‌های آینده‌ای که در استان کرمان زندگی می‌کنند بگوییم شما بروید در کشورهای دیگر یا استان‌های دیگر زندگی کنید. این استان به دلیل خشک شدن آبخوان‌هایش زیست‌پذیری خودش را از دست داده است. نمی‌دانم آیا این عادلانه است که چون کشاورز آمده و یک سرمایه‌گذاری کرده این مجموعه از کشاورزان این حق را دارند که تمام منابع آبی را که در استان کرمان به ودیعه گذاشته شده‌است را مصرف

برنامه‌های ترویجی، برنامه‌های آموزشی و آگاهی بخشی در همه استان‌ها در دست انجام است. در سال جاری در وظایف کارگروه سازگاری با کم آبی یک اصلاحیه صورت گرفت و بحث فرونشست زمین بود. فرونشست هم با توجه به ارتباط نزدیکی که به بندهای مرتبط با احیا و تعادل بخشی آبخوان‌ها دارد به وظایف کارگروه اضافه شد. از این‌رو، سازمان زمین‌شناسی هم به‌عنوان یک عضو اضافه شد. یکسری بندهای دیگری هم پیش‌بینی شده که در بحث نظارت بر اجرای برنامه‌های سازگاری با کم آبی و ارزیابی عملکردها است. عمدتاً این موارد در کمیسیون دولت هم مطرح شده، مصوب شده و در صورتی که در

موضوع پیگیری می‌شود که هم جداسازی انشعابات فضای سبز از آب شرب اتفاق بیافتد و هم مصرف آب فضای سبز کاهش یابد. این موضوع نیز به‌طور پیوسته در دست اقدام بوده و در برنامه‌های سازگاری با کم آبی مصوب استان‌ها در اکثر استان‌ها درج شده و برنامه‌هایی برای کاهش مصرف آب فضای سبز در دست انجام است.

ارتقای آگاهی عمومی از وضعیت منابع آب کشور

در مورد برنامه‌های مرتبط در همکاری با صدا و سیما و مواردی نظیر این، برای فرهنگ‌سازی که جزو بندهای مصوبه است آن هم در برنامه‌های سازگاری با کم آبی به‌خصوص در بخش‌های آب و فاضلاب و کشاورزی

همین موضوعات را مد نظر قرار دهد. یا موقعی که استان‌ها با هم روی مثلاً مسدود کردن تعدادی چاه تصمیم می‌گیرند و توافق می‌کنند، قاعدتاً انتظار می‌رود استانداری، دادگستری و همه نهادهایی که باید در انسداد چاه یا برخورد با برداشت‌های غیرمجاز کمک کنند همکاری‌شان را بیشتر کنند.

بنابراین، درست است که دلایل عدم توفیق متنوع‌تر از صرفاً ناهماهنگی بین دستگاه‌هاست، ولی بالاخره اگر دستگاه‌ها با هم بیابند در تدوین این برنامه‌ها و اجرایش مشارکت کنند، قاعدتاً باید در میان مدت منجر به این شود که خیلی از موارد هماهنگ‌تر و منسجم‌تر شود.

در مورد محدودیت کشت با نیاز آبی بالا که در مورد برنج صحبت شد، آیا کارگروه سازگاری برای کشت‌های دیگر در سایر استان‌ها نیز محدودیت گذاشته است؟

خیر، در مصوبات کارگروه ملی فقط برنج بوده‌است، ولی در برنامه‌های سازگاری با کم آبی استان‌ها، بعضاً جایگزینی برخی از کشت‌های پر آب طلب با کشت‌های کم آب طلب دیده شده‌است؛ مثلاً هر استان حسب

ضعف اجرا نشدن این بندها عدم هماهنگی بین دستگاه‌ها بوده؟ دلایل عدم موفقیت خیلی متنوع است؛ یک بخش از آن ناشی از ناهماهنگی دستگاه‌های دولتی و برنامه‌هایشان است که در واقع خودش نتیجه ناهماهنگی در اسناد بالادستی است. به‌عنوان مثال؛ وقتی ما همزمان هم پایداری منابع آب را می‌خواهیم که قانونی است که مجلس مصوب کرده که تا ۱۴۰۴ باید آفت آبخوان‌ها صفر شود، از طرف دیگر در برنامه‌های توسعه مصوب می‌کنیم که درصد خیلی بالایی از خودکفایی در تولید بعضی محصولات استراتژیک را داشته باشیم و از طرف دیگر تصویب می‌کنیم که در قانون هوای پاک سرانه باید فضای سبز شهری یک مقدار مشخصی باشد، اینها با هم در تناقض است. یعنی اینقدر آب برای این میزان تولید کشاورزی یا ایجاد فضای سبز در خیلی از مناطق کشور وجود ندارد. صنایع فولاد را می‌بریم جایی که اصلاً آب وجود ندارد. در مجموع، دلایل عدم توفیق خیلی زیاد است و یک بخش دیگر هم ناشی از توزیع غلط بودجه است.

توزیع بودجه چگونه به این موضوع دامن می‌زند؟ بودجه در کشور ایران صرف ارتقاء پایداری منابع آب و محیط زیست نمی‌شود، بلکه بودجه صرف طرح‌های توسعه می‌شود. همین هم باعث می‌شود برنامه‌هایی مثل طرح احیاء و تعادل بخشی همیشه از کمبود منابع مالی رنج ببرند. این هم یکی از دلایل عدم توفیق برنامه‌هایی بوده که در گذشته انجام شده‌است.

تشکیل کارگروه ملی سازگاری با کم آبی یک مقداری سعی کرد که با درگیر کردن دستگاه‌های مختلف در تدوین این برنامه‌ها و اجرای آن این ناهماهنگی‌ها را کم کند. یعنی انتظار این است وقتی سازمان برنامه و بودجه طی سه سال به این جلسات می‌آید و می‌نشیند و به جزئیات در جریان ناپایداری‌های منابع آب و برنامه‌های لازم برای احیاء منابع آب قرار می‌گیرد، آنوقت در توزیع بودجه

کنند و بعد کسانی که بعداً می‌آیند در این استان می‌خواهند زندگی کنند و فرزندان همین کشاورزان هستند دیگر هیچ حق و حقوقی ندارند؟

بهره‌برداران بر اساس مجوزی که خود وزارت نیرو صادر کرده‌است اقدام به کشاورزی کرده‌اند. آنها سرخود نرفتند آب را مصرف کنند، بلکه مجوز گرفتند و بر اساس مجوز این کار را انجام دادند.

تا جایی که من می‌فهمم اجازه صدور پروانه‌ها با وزارت نیرو است و یک جایی هم نوشته ظاهراً وزارت جهاد کشاورزی می‌تواند پروانه مصرف معقول بر حسب شرایط مختلفی که پیش می‌آید صادر کند. ولی باید به این توجه داشته باشید که بالاخره آب و هوای ایران عوض شده، تغییر اقلیم اتفاق افتاده، تغذیه منابع آبی سطحی و زیرزمینی کم شده‌است، یعنی این‌طوری نیست که واقعاً پروانه‌ای که صادر می‌شود بتواند برای مدت طولانی بدون تغییر باقی بماند. قطعاً با توجه به تغییرات شرایط آب و هوایی و همین‌طور با توجه به آفت آب زیرزمینی و ناپایداری‌هایی که در منابع آب سطحی و زیرزمینی پیش آمده باید بشود این پروانه‌ها را کم و زیاد کرد؛ در غیر این صورت شرایطی که اتفاق می‌افتد همین که الان وجود دارد و منابع آب دچار ناپایداری‌های شدید می‌شود.

در طرح سازگاری با کم آبی چند موضوع دیگر در راستای مدیریت مصرف آب مطرح شده؛ یکی انسداد چاه‌های غیرمجاز، تعیین تکلیف چاه‌هایی که قبل از سال ۸۵ بودند، اصلاح و تعدیل، کنترل برداشت آب مازاد، خرید چاه‌های کم بازده کشاورزی، تقویت گروه‌های گشت و بازرسی و اجرای پروژه‌های تغذیه مصنوعی. این برنامه‌ها از پنج دهه پیش در مقررات پیش‌بینی شده بودند و انجام نشدند! الان دوباره در طرح سازگاری با کم آبی تکرار شدند. آیا به نظر شما فقط نقطه

سازمان امضا کردند و همین‌طور همه مسئولین استانی که عضو کارگروه استانی سازگاری با کم‌آبی هستند و امضاء کردند، ضمانت اجرایی از این بالاتر وجود داشته باشد یا لازم باشد. الان برخی از استاندارها مثل استاندار کرمان به مدیران دستگاه‌ها اعلام کرده‌اند که هر دستگاهی که در انجام تکالیف برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی کوتاهی کند با موضوع ترک فعل به قوه قضائیه و همین‌طور سازمان بازرسی کشور ارجاع می‌شود. الان برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی تعدادی از استان‌ها را دریافت کرده‌ایم و در راستای اجرا داریم نظارت می‌کنیم که احياناً اگر کم‌کاری داشته باشند امکان دارد در آینده با آنها برخورد قضایی صورت گیرد. فکر نمی‌کنم ما دیگر ضمانت‌هایی از این جدی‌تر برای هیچ برنامه‌ای در کشور داشته باشیم.

عملیاتی شدن برخی از برنامه‌ها هنوز محقق نشده‌است؛ مثلاً همین تعدیل پروانه‌ها فقط روی کاغذ پروانه درج شده!

برنامه‌هایی که در مورد طرح احیاء و تعادل بخشی در برنامه‌های سازگاری درج شده اجرای هم‌زمان چند اقدام است؛ یکی اصلاح و تعدیل و یکی نصب کنتور هوشمند حجمی است. این دو اگر با هم اتفاق بیافتد حتماً منجر به صرفه جویی می‌شود. چون مطابق با پروانه تعدیل شده، کنتور هوشمند مصرف آب را کنترل می‌کند و اگر از آن فراتر رود کنتور را قطع می‌کند. منتهی در مورد تأمین اعتبار هزینه‌های کنتور موانعی در کشور است و از این رو این برنامه دارد کندتر از برنامه تعدیل که به قول شما روی کاغذ است، پیش می‌رود. ولی ما در حال پیگیری هستیم که این موانع هم تا حد امکان برطرف شود.

مجدداً چند روز پیش وزیر نیرو تأکید داشتند روی اینکه نصب کنتور باید پیش‌روتر از همه برنامه‌ها در برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی دنبال شود و همین‌طور با وزارت صمت در حال پیگیری هستیم که رفع موانع تولید کنتور یا واردات کنتور اتفاق بیافتد.

رویه قبلی را پیش می‌گیرد؟
ما الان در مرحله ارزیابی عملکرد برنامه سازگاری استان‌ها هستیم؛ یعنی در مدت تقریباً دو ماه هشت جلسه با استان‌های مختلف در سطح معاونین وزراء و معاونین سازمان‌ها و کمیته تخصصی کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی برگزار کردیم و از آنها خواستیم که گزارش عملکردشان ارائه دهند. طبیعتاً بعضی از برنامه‌ها ممکن است عملکردها و اقدامات قوی و در بعضی‌ها ضعیف باشد. اینکه در کدام برنامه‌ها ضعف عملکرد وجود دارد باعث می‌شود ما برویم دنبال اینکه پیدا کنیم موانع کجاست. حالا موانع می‌تواند عدم مشارکت بهره‌بردار باشد، می‌تواند نبود بودجه دولتی باشد، می‌تواند قوانینی مانع باشد یا موارد دیگر. این موانع را که شناسایی کنیم بعد باید در راستای رفع‌شان با استان‌ها همفکری کنیم و سعی کنیم در این زمینه‌ها اقدام کنیم.

ما الان دقیقاً به اینکه آیا یک بهره‌بردار در استان X در اجرای برنامه مشارکت می‌کند یا نه، ورود نمی‌کنیم. سازمان جهاد کشاورزی هر استانی که آن برنامه را مصوب کرده موظف به اجراش است. اگر بهره‌بردارها همکاری نکنند بعد باید بیاید به ما بگوید بهره‌بردارها همکاری نمی‌کنند و راه حل بدهد که مثلاً بیاید بسته تشویقی یا بسته تنبیهی من را مصوب کنید، یا فلان قانون و دستورالعمل را عوض کنید. ما هنوز به این مرحله نرسیدیم که چنین درخواست‌هایی را دریافت کنیم.

اگر در ارزیابی عملکرد برای رفع موانع برسیم به پیشنهادات مشخصی از استان‌ها که یکی هم می‌تواند راهکارهایی برای جلب مشارکت بیشتر بهره‌بردارها باشد، حتماً اقدام می‌کنیم.

چه ضمانت اجرایی برای اجرای این برنامه‌ها پیش‌بینی شده است؟

من گمان نمی‌کنم دیگر بالاتر از کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی که در واقع برنامه‌ها را دو نفر از معاونین رییس‌جمهور و تعدادی وزیر و رییس

”

از منظر مدیریت و برنامه‌ریزی منابع آب، همان قدری که بهره‌بردارهای فعلی در بهره‌برداری از منابع آب حق دارند، نسل‌های آینده‌ای هم که روی این منابع آب باید نیازهای شرب و بهداشت‌شان و سایر نیازهای آبی‌شان را تأمین کنند، محق هستند

“

شرایط آب و هوایی که دارد و نوع الگوی کشت رایجی که دارد ممکن است پیشنهادهای داده باشد. مثلاً برنامه داده که تعطیلی تعداد هکتاری از اراضی تحت کشت پر آب طلب با گیاهان دارویی یا گل محمدی یا زعفران جایگزین شود.

آیا هندوانه هم جزو پر آب طلب‌ها تلقی شده‌است؟
خیر، تا جایی که یادم است در برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی خیلی به هندوانه پرداخته نشده است، ولی ممکن است من حضور ذهن دقیقی نداشته باشم. همچنین، ممکن است بعضی از استان‌ها اسامی کشت‌های پر آب طلب را خیلی دقیق ذکر نکرده باشند. معمولاً آن کشت جایگزین را بیشتر تأکید کردند. باید برنامه‌هایشان به دقت بررسی شود تا بتوانم سوال شما را دقیق جواب دهم. تا جایی حضور ذهن دارم، هندوانه نیست.

حلقه نهایی برای اجرای طرح‌ها بهره‌بردارها هستند، اما اکثراً برنامه‌ها آمرانه و دستوری و کنترلی هستند و تجربه تا به امروز نشان داده که این رویه جواب نداده‌است. آیا کارگروه سازگاری با کم‌آبی در این باره

نقدی بر فعالیت‌های فراقانونی وزارت نیرو

دروغ بزرگ

مگر می‌شود به همین راحتی کسی که تنها رنج دوره زندگی‌ش تحمل مصائب پشت میز نشینی و زدن امضا بوده، تصمیم بگیرد که کشاورزان را از هست و نیست ساقط کند؟!

مگر همین پروانه‌ها را وزارت نیرو با علم به وضعیت منابع آبی صادر نکرد! حالا چه شده که امروز بعد از گذشت ۴۰، ۵۰ سال می‌گوید برداشت شما بیش از توان سفره است؟! مگر من کشاورز، کارمند و کارشناس و زمین‌شناس بودم که بدانم برداشت، بیش از توان سفره است؟! ایشان پروانه‌ها را صادر کرده‌اند و من تنها کشاورزی کرده‌ام. ما کشاورزان با اعتماد به مجوزها تمام داشته‌هایمان را با هزار امید در کشاورزی هزینه کردیم.

با خود می‌گفتم مگر می‌شود که مجلس و شورای

مظفر محمدی، باغدار
منطقه زرنند کرمان

از دوستانم شنیده بودم که وزارت نیرو قصد دارد مجوز برداشت آب چاه‌های مجاز کشاورزی که چند دهه پیش صادر کرده‌است را به نصف

کاهش دهد. دلیل این کاهش، برداشت بیش از توان سفره‌های آب زیرزمینی عنوان می‌شد. ابتدا این موضوع را در حد یک شایعه و لاف خبری می‌دانستم؛ چون برایم این سوالات مطرح بود که چطور ممکن است با یک تصمیم، باغاتی که در اغلب موارد عمرشان از عمر کارمندی مسئولان وزارت نیرو و شرکت‌های آب منطقه‌ای بیشتر است را با کم‌کردن دبی پروانه‌ها، خشک کنند؟!

کمتری اعلام کند، من باید چکار کنم؟! به هر حال، یک کشور پر از مهندس و کارمند خوش‌پوش و شیک و تر و تمیز، مترقی‌تر و متمدن‌تر به نظر می‌رسد یا یک کشور پر از کشاورز آفتاب‌سوخته و خاک‌آلود زبان نفهم!

همین‌طور که این تصورات از ذهنم می‌گذشت، دوباره شروع کردم به خواندن متن. آنجا نوشته شده بود در اولین قدم باید پروانه‌ها بر اساس آیین‌نامه مصرف بهینه آب کشاورزی و بر اساس سطح زیر کشت، الگوی کشت و هیدرومدول آبیاری اصلاح و بازنگری شوند.

این بخش را که خواندم خوشحال شدم! چون برداشت ما سال‌ها کمتر از میزان نیاز واقعی مان بود، ولی زهی خیال باطل! چرا که ادامه متن مشخص می‌کرد که منظور از اصلاح در این آیین‌نامه، تنها کاهش دبی برداشت از پروانه‌ها به هر صورت ممکن بود! چرا؟ چون بر اساس این دستورالعمل قرار است وزیر محترم نیرو یک عدد به‌عنوان آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغ کند تا بر اساس آن دو محدوده تعیین شود؛ محدوده «الف» - محدوده‌ای که حجم پروانه‌های اصلاح شده کمتر از میزان آب قابل برنامه‌ریزی است که در این محدوده وزارت نیرو برای آب مازاد آن می‌تواند تخصیص‌های جدیدی برنامه‌ریزی کند! بر این اساس ۱۰ درصد از آب مازاد می‌تواند به تأمین نیازهای شرب و صنعت آتی اختصاص پیدا کند و ۹۰ درصد مابقی را به چاه‌های فاقد پروانه تخصیص دهد!

بسیار حیرت‌آور اینکه، در این دستورالعمل به این حد از اجحاف هم بسنده نشده و تأکید شده‌است اگر در محدوده «الف» ۹۰ درصد حجم آب حاصل از کاهش لیتراژ چاه‌های دارای پروانه مجاز کفاف تأمین آب چاه‌های فاقد پروانه را نداد، باید یک ضریب تعدیل در نظر بگیرند تا حدی که آب چاه‌های غیرمجاز تأمین شود!

خواندن این بخش از دستورالعمل آنقدر برایم سخت بود که دیگر دل و دماغی برای خواندن ادامه دستورالعمل نداشتم. اما کنجکاویم اجازه نمی‌داد ادامه بدهم. با خودم گفتم از این که بدتر نمی‌شود. ادامه بدهم شاید محدوده مطالعاتی «ب» برای مین کشاورز نفعی داشته‌باشد. ولی ای کاش خواندن این متن را ادامه نداده بودم! چون در محدوده «ب» که ظاهراً آب مازادی برای تخصیص‌های جدید و تأمین آب چاه‌های فاقد پروانه وجود ندارد، قرار است وزارت نیرو با اعمال یک ضریب تعدیل، باز هم از برداشت ما بهره‌برداران مجاز کم کند تا از خجالت بهره‌برداران غیر مجاز در بیاید!

درست اینجا بود که حسرت خوردم که ای کاش چاه غیرمجاز داشتیم و مشمول دلسوزی و تلاش مسئولان برای مجوزدار کردن آن می‌شدیم. به‌نظرم چاه‌هایمان غیرقانونی باشند در دردمان کمتر است!

تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل

نگهبان این اجازه را بدهند که مال مردم به‌راحتی غصب شود؟! یعنی وزارت نیرو هیچ مسئولیتی در قبال پروانه‌های صادره و تبعات آن ندارد؟

گذشت تا اینکه مدتی پیش برای تمدید پروانه گذرم به شرکت آب منطقه‌ای افتاد، ناباورانه دیدم که بدون اطلاع، پروانه بهره‌برداری چاه آبم ۲۵ درصد کم شده‌است! پایین پروانه بهره‌برداری نوشته شده بود: «این پروانه بر اساس دستورالعمل سوم طرح احیا و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی، اصلاح و تعدیل شده‌است و پروانه‌های قبل از درجه اعتبار ساقط است.»

با خودم گفتم این چه دستورالعملی است که توانسته به این راحتی از حق برداشت آب کم کند. با هزار زحمت دستورالعمل را پیدا کردم عنوانش این بود: «دستورالعمل سوم طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی: دستورالعمل اجرای توأمان آیین‌نامه اجرایی مصرف بهینه آب کشاورزی و قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری»

متوجه شدم که این دستورالعمل تنها یک دستورالعمل داخلی است که توسط وزارت نیرو در تیرماه سال ۱۳۹۴ با استناد به مصوبات جلسه ۱۵ شورای عالی آب ابلاغ شده‌است! اما این نکته توجهم را به خودش جلب کرد که پانزدهمین جلسه شورای عالی آب در سال ۱۳۹۳ برگزار شده‌بود، درحالی‌که دستورالعمل مذکور در تیرماه سال ۱۳۹۴ تهیه شده‌بود! خوشحال بودم که از این دستورالعمل آتو گرفتم، ولی بعداً به خودم نهیب زد که نه احتمالاً من اشتباه می‌کنم. هر چه باشد این دستورالعمل توسط کلی کارشناس و مسئول و وکیل تهیه و تصویب شده‌است!

با کنجکاوی شروع به خواندن دستورالعمل کردم. در متن آن نوشته بود که میزان برداشت‌ها باید به اندازه آب قابل برنامه‌ریزی باشد. ولی آب قابل برنامه‌ریزی تعریف مشخصی نداشت! بعد از چندبار خواندن متن متوجه شدم تعریف آب قابل برنامه‌ریزی درست مثل این است که وزیر محترم هر سال یک عددی را به‌عنوان میزان برداشت آب چاه‌های مجاز کشاورزی اعلام می‌کند و از فردای آن روز همه چاه‌های کشاورزی موظفند بیشتر از آن مقدار برداشت نکنند. با خودم گفتم یعنی واقعاً این‌طور می‌شود! با خود گفتم بله حتماً می‌شود؛ چون شورای عالی آب این دستورالعمل را تصویب کرده، کلی کارشناس و مهندس و دکتر وقت صرف کردند و این دستورالعمل را تنظیم کرده‌اند!

اما تکلیف مین کشاورز چیست! تکلیف باغم که ۴۰ سال پیش با هزار زحمت درست کردم و هر سال کلی خرج آن کردم چه می‌شود؟ اصلاً اگر یک روز جناب وزیر خوشش نیامد که کشورمان کشاورز آفتاب‌سوخته و خاک‌آلود داشته‌باشد و هر سال عدد

آزمایشگاه آب خاک گیاه و کود

دکتر مسعودیان

تحلیل نتایج آزمایش برگ پسته به روش آمریکایی دریس
(Diagnosis Recommendation integrated System)

پیش بینی کمبود عناصر غذایی قبل از خسارت
یافتن عنصر غذایی محدود کننده عملکرد در باغ

شرکت کاراکرمان

اولین طراح و سازنده دستگاههای فرآوری پسته

First Iranian Manufacturer & Designer of Pistachio Processing Machinery

www.karaco.ir

sales@karaco.ir

خطوط کامل فرآوری پسته با ظرفیت ۳ تا ۱۰ تن در ساعت

انواع خندان جداکن و خشک کن های پیوسته

خط جدید خندان کن پسته

دارای بزرگترین شبکه خدمات پس از فروش

همراه خدمات: ۰۹۱۳۱۴۳۰۹۹۷ همراه فروش: ۰۹۱۳۱۴۱۸۹۵۴

تلفن شرکت: ۰۳۴-۳۳۲۱۴۰۰۰

آدرس: کرمان، جاده جوپار، شهرک صنعتی شماره یک

آرزوی بهار

هیومو کمپوست (تحت لیسانس PRODOMINAX اسپانیا)

- کاهش مصرف آب
- فاقد هرگونه آلودگی میکروبی
- اصلاح کننده ساختار و بافت خاک

- هیومیک اسید- فولویک اسید ۱۲ تا ۱۵ درصد
- ماده آلی ۵۰ درصد
- افزایش مقاومت به شوری

آدرس: قزوین، بویین زهرا، شرکت آرزوی بهار
نماینده‌گی فروش: شرکت کیمیا طراوت آسیا تلفن: ۰۹۱۳۴۹۶۸۴۰۰
www.azbahar.ir @azbahar.ir

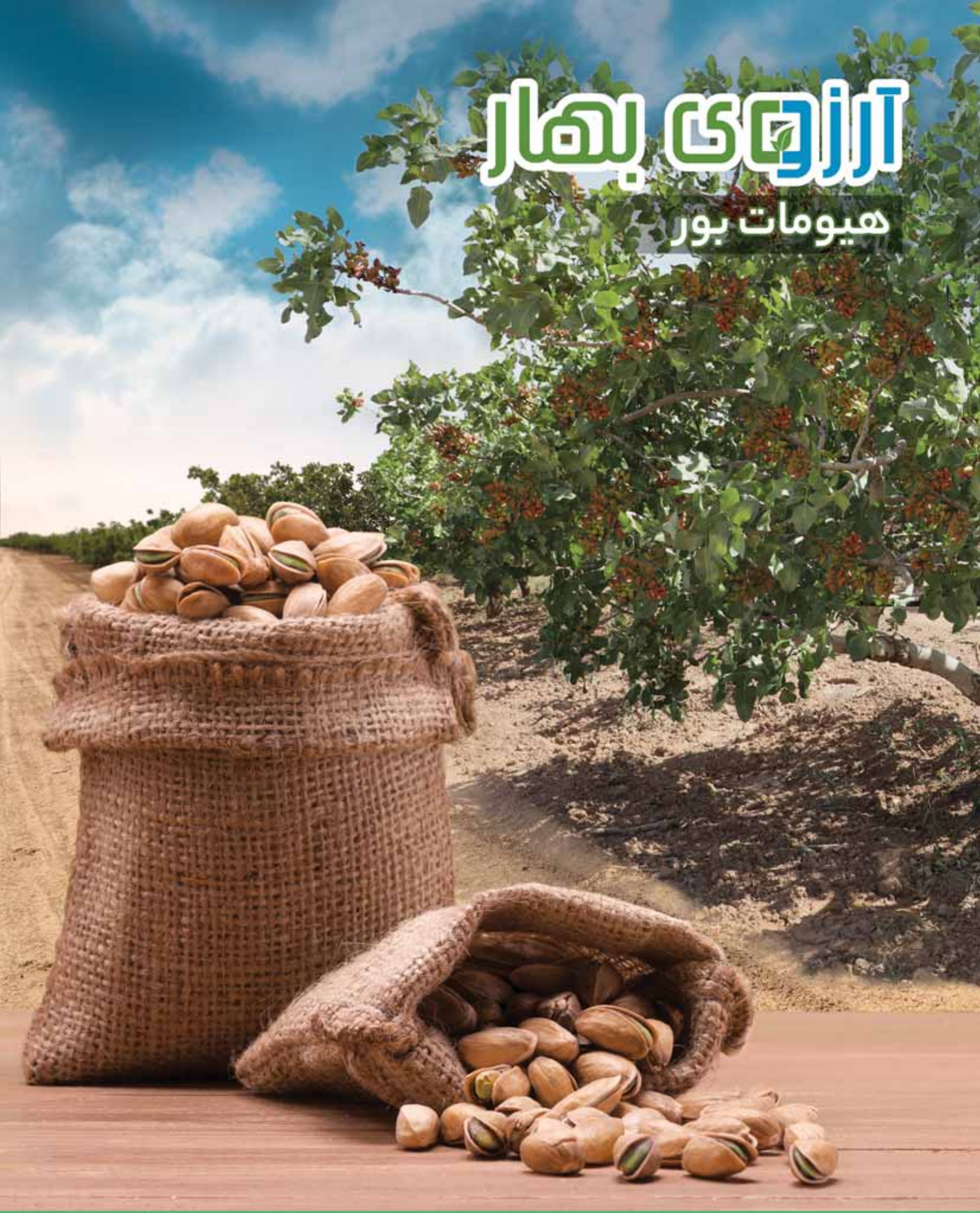
تولید با تکنولوژی ASP اروپا

شماره یکتا گواهی ارگانیک: ۱۹۳۹۱۶

دارای گواهینامه ثبت مواد کودی به شماره: ۸۸۵۲۹

آرزوی بهار

هیومات بور

- کود ترکیبی چندمنظوره
- هیومیک اسید ۶۵ - ۶۰ درصد
- بور ۸ - ۱۱ درصد
- خلالت بالای ۹۸ درصد
- قابلیت اختلاط با انواع کودها و آفت‌کش‌ها

دارای گواهینامه ثبت مواد کودی به شماره: ۷۱۰۸۹

آدرس: قزوین، بویین زهرا، شرکت آرزوی بهار
نمابندگی فروش: شرکت کیمیا طراوت آسیا تلفن: ۰۹۱۳۴۹۶۸۴۰۰

www.azbahar.ir @azbahar.ir

باغ ارم ارس

تضمینے برائے سلامت گیاهان

دوره انتظار، بروز مقاومت
باقی ماندہ، سمیت

خطر 0%

تبریز، دروازه تهران، سہراہے ولیعصر، برج سینا، طبقہ دوم، واحد ۶

فروش: ۰۷۸۳۰۳۳۳۱۰۴۱ - پشتیبانے فنی: ۰۴۱۴۷۷۲۱۳۳۳۳۱۰۴۱

فکس: ۰۴۱۴۳۳۳۲۱۳۳۳۳۱۰۴۱

فرآوری شیمیایی زنجان

نوید فردایی سبز

www.zanjanchemical.com [zanjanchemicalco](https://www.instagram.com/zanjanchemicalco)

RicAmin-WSP

RicoFer Plus

RicoMax-WSP

AlgaRic-WSP

Rico Leaf

RicoMic Zn

RicoMic Ca-B

RicoMic Ca

Rico Fos

RicAmin-L

RicoMic-mix464

تهران، بزرگراه حقانی، روبروی پارک آب و آتش، جنب اداره راهنمایی و رانندگی، پلاک ۹، تلفن: ۸۸۷۷۱۳۶۲ - ۸۸۲۰۶۶۱۴

جنوبگان
JONOOBGAN

دوست
کشاورز

محصولات مقاوم تر!
با سیلیکاسول.

جنوبگان تولید کننده بیش از ۶۰ نوع کود کشاورزی
پخش کشاورز تامین و توزیع نهاده‌های برتر صنعت کشاورزی

 jonoobgan

 @kzagro

۰۳۴-۳۲۲۶۱۷۳۳

www.jonoobgan.com

صرافی خندان

رتبه برتر رضایت مشتری در سامانه نیما

جهت کسب اطلاعات بیشتر،
QRcode را اسکن فرمایید.

KHANDAN
Exchange صرافی خندان
کد صرافی: ۳۸۴۱۹

☎ ۰۲۱-۹۱۰۷۰۳۵۶

پسته خود را به طلا تبدیل کنید!

سامانه ی هوشمند تجارت خشکبار و پسته
بر پایه ی حضور و تجربه ی ۱۵ ساله در بازار جهانی

لطفا جهت کسب اطلاعات بیشتر
QRcode را اسکن فرمایید.

NUTCRACKER
سامانه صادراتی نات

☎ ۰۹۱۹ ۵۶۳ ۵۲ ۶۳